

MAGYAR LAPOK

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

A román sajtó szava a cseh, szlovák és ruthén állam- helyzeti alakulásokhoz

A Curentul írja, hogy az új helyzet állandósítá- sához szükséges Románia hozzájárulása

Bucuresti. Sajtó tud. A *Curentul*, ismer-
tetve az eseményeket, a következőket írja: Egy
dolgát teljes komolysággal kell megvizsgálni.
Jelentették, hogy Kárpátalja kiűrtésétől kezd-
ve Magyarország olyan magatartást fog tanu-
sítani a tartománnyal szemben, amelyet jónak
lát. Szabadkézzel rendelkezni egy ilyen sok
szempontból fontos kérdésben, kétségkívül je-
lentős dolog. Hinni szeretnők azonban, hogy
Magyarország nem fogja általánosítani követ-
keztetéseit és meg fogja érteni, mily értékes
egy ország számára, hogy megtartsa és fejlesz-
tse a rokonszenvézéseket a szomszédországok-
ban.

Amint Németország Cseh-szlovákiában
tett, annak törvényes alapja van a megegyezés-
ben, amit a csehszlovák államfő aláírt. Senki
más a világon nem táplálhatja hasonló kato-
nai vállalkozás illúzióját, mert senki sem áll
oly szilárd alapokon, mint Németország. Diplo-
máciai körökben úgy hiszik, hogy a német bi-
rodalom elsősorban fogja akarni, hogy a leg-
utóbbi eseményeket egyesek ne magyarázhas-
sák visszaélő módon, személyes hasznok elvá-
rásában. A nemzetközi zűrzavart minden kö-
rülmények között meg kell akadályozni.

Románia tökéletes nyugalommal figyeli
ezeket az eseményeket, de nem kell elfelejteni,
hogy ezúttal a mi határainknál történnek ezek
az események. Nem engedhetjük meg ma-
gunknak a közömbös szemlélet szerepét, mikor
a bécsi döntés által megállapított rendet fel-
borították.

A cikk egy további részében így folytatja
a *Curentul*: Romániának Csehszlovákia iránti
barátságát sohase vonta senki kétségbe. Leg-
utóbb azonban három kormány beszélt ebben
az államban és mindegyik a maga módja szer-
int. A szerdai nap folyamán állandóan infor-
máltatta magát a román kormány a határokon
túli informátoraiival.

Mindentől függetlenül, meg lévén győződ-
ve, hogy Románia a legszorosabban a kény-
szerűségek szempontjából nézi a dolgokat, mi
a román nemzeti érzés jegyében beszélünk,
mikor kérjük a kormányt, vesse latba minden
tekintélyét és minden eszközét, hogy az illeté-
kesek tudomására hozza, hogy mostantól fog-
va a helyzetet csak olyan megoldással lehet
állandósítani, amelyhez Románia is megadta
hozzájárulását. A mi országunk szava mindig
a béke szava volt s a jelenlegi körülmények
között annál inkább az összetartás és az állandó-
ság biztosításának szava lesz. Hangsúlyozzuk
e tekintetben, — folytatja a *Curentul*, — hogy
a román hivatalos álláspont: a román nemzeti
érdekek szigorú megőrzése, ami nem jelent el-
lenségés magatartást, még bíráló magatartást
sem a most folyó eseményekkel szemben. Ro-
mánia e lojális, elegáns és mértéktartó maga-

tartásának megfelelően semmi követelést sem
támaszt e kialakulásokból, hanem defenzív
magatartásra szorítkozik, mi a román nem-
zeti érdekek kiterjedése határol el.

Halmi és Máramarossziget között a vasúti forgalom szünetel

A kárpátaljai események miatt a halmi-
máramarosszigeti vonalnak magyar, illetve
Kárpátország földön haladó részén a forgalom
lebonyolítása lehetetlenné vált. Ezért az össze-
kötött Szatmár és Máramarossziget között
autóbuszszal bonyolítják le.

Még a szerda délelőtt több CFR társas-
gépkocsi érkezett Szatmárra, amelyek meg-
kezdték a közlekedést a két város között. A
gépkocsik közlekedése azonban jelentős ne-
hezségeket jár, mivel a Gutin-hegységben
közel félméteres hó esett.

Hitler németbirodalmi vezér a prágai Hradzsiban

A német hadsereg előnyomulása surlódások nélkül folyik tovább. Birtokba vették az összes cseh repülőtereket

Prágából jelentik: Hitler német birodalmi
vezér és kancellár szerdán délután 5 órakor na-
gyobb kísérettel a volt cseh-szlovák határszélre ér-
kezett, Böhmisch-Leipa nevű városba. Innen a
legrövidebb uton Prágába utazott. A kancellár és
kisérete este háromnegyed nyolckor megérkezett
a cseh fővárosba és bevonult a Hradzsiba.

A Hradzsiban az a híres várdomb, mely a cseh
történelemnek mindig gócpontjául szolgált. Itt
volt a cseh államfők lakása már a 10-ik századtól
kezdve. A 10-ik században még Venceel-vár néven
emelték ott királyi palotát, mely a középkor fo-
lyamán többször összerombolódott. A mostani
várpalotát Mária Terézia építtette az 1753—1775-ik
évek folyamán. Csehszlovákia 20 évvel ezelőtti
alapításakor a hradzsini várpalota középső részé-
ben helyezték el a köztársasági elnök lakását,
hátsó szárnyában a külügyminisztériumot, az el-
nöki lakással egyvonalban levő szárnyon a belügy-
minisztériumot. A várterületen, az elnöki és kül-
ügyminiszteri paloták között helyezkedik el Prá-
ga legjelentősebb középkori emléke, a Szent-Vitus-
templom, a belügyminisztérium előtti téren a
Szent-György-templom. A várépület szomszéd-
ságában, ugyancsak a Hradzsindombon helyez-
kednek el a Wallenstein, Schwarzenberg és
Fürstenberg főúri családok palotái, a német kö-
vetség épülete, az érseki palota.

Amikor Hitler és kísérete Prágába megérke-
zett, egy német század a Hradzsira felvonta a

horogkeresztes lobogót. A csehek meglep-
te a német vezér és kancellár váratlan megérkezése.
Hitler kíséretében volt Keitel vezérezredes tábor-
nok, a birodalmi hadsereg vezérkari főnöke, Rib-
bentrop külügyminiszter, Stülpnagel altábornagy,
Lammers birodalmi miniszter, Himmler a német
rohamosztagosok és a német rendőrség parancs-
noka, valamint Dietrich sajtófőnök és Stuckart
államtitkár.

Magában Csehországban a német csapatok
előnyomulása tovább folyik és eddig még sehose
került sor semmiféle surlódásra. A német biro-
dalmi repülőterek parancsnoka már birtokba
vette a cseh repülőtereket és az ott talált repülő-
gépeket. A bevonuló német seregeket több léglé-
hárító úteg kíséri.

Német legilletékesebb hely Csehország jövő állami helyzetéről:

A cseh és morva tartományi részek helyi és kulturális önkormányzattal beolvadnak a német birodalomba

Berlinből jelentik: A Havas-ügynökség közli,
hogy legilletékesebb helyen az eddigi Cseh-
szlovákia jövő állami helyzetére vonatkozó-
lag következő tájékoztatást adták:

Bohemia és Moravia (Csehország és Morva-
ország) eddig is a német élettérbe tartozott, s a
németrómai birodalom részét alkotta. Ezek a tar-
tományrészek politikai, katonai, gazdasági és köz-
igazgatási szempontból teljesen beletagolódnak a
nagy német birodalomba, polgáraik német állam-
polgárok lesznek. Csehország eddigi függetlensége
megszűnik, hivatalos lobogója a horogkeresztes
lobogó lesz. A cseh és morva tartományok köz-
séi és megyei közigazgatási szempontból helyi
önkormányzatot kapnak. Az általános közigazga-
tásban is csehek a kisebb állásokra kapnak alkalm-
mazást. Az eddigi Cseh-Szlovák-Rutén szövetsé-
ges köztársaság léte ezzel megszűnik, s külföldi
képviselője is feloszlik. A cseh és morva részek
külföldi képviselőjét a német birodalmi kormány
veszi át. Hácha köztársasági elnök államfői minő-
sége is megszűnik, s az új államhelyzet megszer-
vezése után Hácha a cseh és morva tartományi
részek képviselőjeként fog szerepelni. A cseh és
morva területeken lakó zsidókra a németországi
rendeletek terjednek ki.

A nemzeti szocialista felfogásnak megfelelően
a cseh nép a maga közművelődési ügyeire teljes
önkormányzatot kap.

Szlovákia független államiségét Németország elismeri.

Berlinből jelentik: Az előbbi táviratban jel-
zett legilletékesebb német helyen a volt Cseh-
szlovákia szlovák és kárpátaljai tartományi részei
további államjogi helyzetéről is nyilatkoztak. A
következőket mondták:

A német birodalom Szlovákiát teljesen füg-
getlen államnak tekinti, hol Németországot diplo-
máciai megbízott fogja képviselni. Biztosan re-
méli, hogy a független szlovák állam területén
lakó német népcsoportnak megfelelő jogi és meg-
élhetési lehetőségeket fog biztosítani. Német
birodalmi felfogás szerint a szlovákiai németek
arányzáma az összes lakosság 41 százaléka.

Kárpátalja Németországot csak a múlt év
őszén lefolyt bécsi döntőbírósi eljárás során ér-
dekelte. Ez a döntőbírósi ítélet már csak tör-

Puhlmann-Thee köhögést

gyorsan enyhíti a legerősebb
Gyermekek részére is.
Minden gyógyszerárban kapható.
A 125 gr. eredeti csomagolású ára 144 lel.
Lerakat: „DIGITALIS”, Orasie, Abt. 847 A.

ténelmi jelentőségű. Kárpátalja a csehszlovák állam felbomlása után visszamaradt Magyarországnak, mint ahová korábban tartozott. Németországban különben semmit se tudnak arról, hogy Volosin kárpátaljai miniszterelnök katonai és diplomáciai segélynyújtást kért volna a német kormánytól.

Német csapatok Szlovákiában

Pozsonyból jelentik: A német hadsereg parancsnoksága engedélyt kért a szlovák kormánytól, hogy elfoglalja a Szlovákia és Morvaország közötti határt és ezzel biztosítsa a morvaországi német megszálló csapatok szárnyait. Murgács kiáltványban hívta fel a Hlinka gárda parancsnokait, hogy jelentkezzenek a német csapatok parancsnokainál. A kiáltvány hangsúlyozza, hogy a német csapatok Szlovákia területére való bevonulása nem jelent ellenséges támadást.

Másik pozsonyi jelentés szerint a német csapatok szlovák területre való bevonulásának tervéről nem tudott előre a szlovák kormány és a német csapatok bevonulása nagy meglepetést keltett. Ugy tudják, hogy a pozsonyi kormány ebben az ügyben minisztertanácsot tartott és kérdést intézett a német csapatok parancsnokságához, hogy milyen célja van a németek bevonulásának. Német részről azt a választ kapták, hogy Németországnak nincsenek politikai céljai Szlovákiában, csupán a cseh és morvaországi német csapatok hátsó védelmét akarják biztosítani s e katonai szükséghelyzet megszűnte után a német csapatokat rövidesen kivonják Szlovákiából.

Ujabb jelentések szerint a szlovák fővárosba riasztóhírek érkeztek a német csapatok Szlovákiába való bevonulásáról. Állítólag a szlovák kormány a minisztertanács után 5 katonai korosztály legénységét behívta. Dürsánszky külügyminiszter Bécsbe utazott, hogy az illetékes német körökkel tárgyaljon ebben az ügyben. Mach Sándor rádióbeszédében adott megnyugtatást, hogy a német csapatok valóban átlépték a szlovák határt s Malackánál és a Vág völgyében állanak, de csak az ottan levő cseh katonaság leszerelését végzik el. Mihelyt ez megtörténik, a németek kivonulnak Szlovákiából.

Szlovákia önálló vámterület

Pozsonyból jelentik: A szlovák kormány rendeletet adott ki, amelyben meghatározza, hogy Szlovákia önálló vámterület lesz. Az eddigi vámügyi törvények és rendeletek egyelőre életben maradnak. A külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések ugyancsak érvényben maradnak. Prága és Pozsony között egyébként helyreállott az összeköttetés.

A magyar kormány elismerte az önálló Szlovákiát

Pozsonyból jelentik: Petrovich Gyula magyar konzul szerdán megjelent a szlovák külügyminisztériumban és Dürsánszky külügyminiszter távollétében a külügyminisztériumi

Regény ujdonságok:

Bagyi: A kiválasztottak, kötve . . .	173 lei
Tóth: Pénztár 9—2-ig, kötve . . .	202 „
Foster: Amerika álma, füzve . . .	148 „
Kenneth: Északnyugati átjáró I., II. füzve . . .	297 „

ügyvivővel közölte, hogy a magyar kormány elismeri az önálló Szlovákiát. Egyben szerencsekívánatait is kifejezte az önálló állam megalakulása alkalmából.

Pozsonyi jelentés szerint Mach Sándor újból kinevezte Murgácsot a Hlinka-gárda politikai osztályának vezérkari főnökévé. Mint emlékeztetés, Murgács a Sidor-kormány alatt vesztette el hivatalát.

A szlovákiai magyar népcsoport legnagyobb örömmel fogadja az új államhelyzetet

Pozsonyból jelentik: Gróf Eszterházy János, a szlovákiai magyar népcsoport vezetője nyilatkozott a lapok tudósítói előtt, hogy a szlovákiai magyarság legnagyobb örömmel vette tudomásul Szlovákia önálló állammá nyilvánítását. A magyarság munkára jelentkezik, hogy teljes odaadással résztvegyen az új állam fölépítésében. Most, mikor Szlovákia önállóan intézi a maga sorsát, bizonyára jónéven veszi a magyarságnak ezt a jelentkezését. A magyar mindig szabadságszerető nép volt, tehát át tudja érezni a szlovák nép boldogságát.

Eszterházy még elmondotta, hogy minden szlovákiai magyar szervezetet utasított, hogy a szlovákokkal való közös munkára mindenütti jelentkezzen. Ömaga állandó érintkezésben van a szlovák állam vezetőivel, s ezek részéről biztositást kapott, hogy a magyar népcsoport érdekeit minden vonatkozásban testvéries megértéssel fogják felkarolni.

A Kárpátaljai Nemzeti Szervezet felszólítása a Volosin-kormányhoz

Munkácsról jelentik: A Kárpátaljai Nemzeti Szervezet kedden határozatot hozott, melyben felszólította a Volosin-kormányt, hogy Magyarországgal azonnal kezdje meg a kiegyező tárgyalásokat. A határozat megállapította, hogy a Volosin-kormány a felelős amiatt, mert idegen csöcselék terrorizáló hatalma alá kényszerítette Ruszinszko öslakosságát. Nyárádi apostoli kormányzó is ennek a hatalmi iránynak a támogatásával elítélendő magatartást tanúsított. Volosin azért is mondjon le, mert amugy se volt ura a tényleges hatalomnak, hanem öfelette is az idegen terrorgardák uralkodtak. A Kárpátaljai Nemzeti Szervezet egyúttal kéréssel fordult a magyar kormányhoz, hogy Kárpátalját a rend és béke érdekében vegye megszállás alá.

Távíratváltás a magyar külügyminiszter és Volosin között

Budapestről jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter szerda reggel távíratot intézett Volosin kárpátaljai ukrán miniszterelnökhöz, hogy a magyar honvédség főparancsnokának esti 8 óráig adja át az általa még gyakorolt tényleges hatalmat. Volosin a távíratra azonnal válaszolt, hogy háromtagú küldöttséget indított Budapestre a ruszinszko kormányzat ügyeiről való tárgyalásra s kéri a honvédség előnyomulásának megszüntetését.

Csáky külügyminiszter erre azzal felelt, hogy a küldöttséget a hagyományos magyar vendégszeretettel fogadják, a honvédség előnyomulása azonban technikai okokból se állítható meg. Kéri Volosint, hogy mint egyházi férfiú is, hasson oda, hogy a fölösleges vérontás elkerülhető legyen.

A magyar csapatok szerda estig száznál több községbe vonultak be Ruszinszkoiba

Budapestről jelentik: A magyar honvédség főparancsnoksága szerdán este 8 órakor a következő hivatalos jelentést adta ki: A Ruszinszkoiban elhelyezett cseh-szlovák haderők parancsnokságával a fegyverletételre vonatkozólag a tárgyalások folyamatban vannak. Azonban a tárgyalásokra való tekintet nélkül a honvédség előnyomulása a tárgyalások ideje alatt is tart. A magyar csapatok szerdán este

8 óráig a Tisza völgyében elérték Veréceig, a Barsa völgyében Cserhátig, a Latorca völgyében Szolyváig, míg az Ung völgyében Okemenőig. Eddig több mint 100 község került a magyarok birtokába. Közöttük Nagyszöllös, Királyháza, Szolyva és Szentmiklós. A bevonuló magyar csapatokat mindenütt lelkes ünneplésben részesíti a lakosság.

Budapestről jelentik: A magyar csapatok minden komoly ellenállás nélkül haladnak előre. Legmélyebben hatoltak be Kárpátalja területére a Latorca völgyében. Mint ismeretes, a tárgyalások folynak a honvédség és a cseh katonaság parancsnoksága között, de a magyar csapatok tekintet nélkül a tárgyalás kimenetelére, tovább folytatják előnyomulásukat. A honvédség parancsnoksága feltétlen megadást és fegyverletételt követel. Az előnyomulás csak lassú ütemben folyhat, mert állandó hófúvásban járhatatlan úton haladnak a csapatok. A csehek több hidat felrobbantottak és egy-egy hid rendbehozása miatt órákig is megáll az előnyomulás.

Magyarország a Kárpátalja visszafoglalása után szorosabb baráti politikát akar folytatni a szomszédos államokkal

Budapestről jelentik: A magyar politikai körök álláspontját boncolgatja a sajtó. Kárpátalja egész területén terror uralkodott és az ott lakó nép érdekében elkerülhetlenné vált a beavatkozás. A magyar kormány felszólította Volosint, hogy adja át Kárpátalját a megszálló magyar csapatoknak. Volosin válasza arra mutat, hogy lassankint a kárpátaljai miniszterelnök is rájön ennek a lépésnek szükségességére. Magyarország Kárpátalja megszállása után még szorosabb baráti kapcsolatokat akar kiépíteni a szomszédos államokkal. A cseh-szlovák állam megszűnésével eltűnt az az intrikus szellem, amely annyi nézeteltérésre adott okot. A jövőben a magyar kormány megértő és szoros együttműködésre törekszik.

Teljes önkormányzatot adnak Kárpátaljának

Budapestről jelentik: Kárpátalja visszacsatolásával kapcsolatban a magyar sajtó az ottani állapotokat és a ruszin nép jogos kívánságait boncolgatja. Már két évvel ezelőtt önkormányzatot ígértek Kárpátaljának és a ruszin nép most Magyarországból kapja meg azt a teljes önkormányzatot, amit Prága megtagadott. A magyar kormány az építőmunka útjára lépett és az önkormányzat megadása lesz az első lépés Kárpátalja felszabadulása után. Magyar részről hangsúlyozzák, hogy Magyarországnak ősi jogai vannak Kárpátaljához és hangsúlyozzák azt a körülményt is, hogy a magyar csapatok bevonulása a magyar és a ruszin nép közös óhajára történt.

XII-ik PIUS pápa

Üszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyeket pápai legatusi minőségében az az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

mélynyomatu fénykép emelik az

EUCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A diszes kiállítású album ára 420 lel, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

Külföldi visszhang a cseh, szlovák és kárpátaljai eseményekre

Az olasz sajtó helyesel

Rómából jelentik: Az olasz lapok vezető helyen foglalkoznak Cseh-Szlovákia megszüntetéséről. A „Lavoro Fascista” azt írja, hogy Európában az események után új egyensúlyi helyzet állott be. A bécsi döntés már csak mint történelmi okmány szerepel. Németország megvonta birodalmának keletihatárait. A „Giornale d'Italia” azt írja, hogy bár Varsót és Budapestet nem fűzi egymáshoz semmi különös szerződés vagy egyezmény, mégis a legjobban megértik egymást. Ez a megértés kizárólag a hagyományos lengyel-magyar barátság alapul.

Rómából jelentik Ciano gróf külügyminiszter szerda délután hosszabb megbeszélést folytatott a római lengyel és magyar követekkel. Az olasz külügyminiszter állandó távbeszélő összeköttetésben áll Berlinnel.

Bonnet francia külügyminiszter bejelentette, hogy Anglia és Franciaország nem látja magát kötelezetnek a Csehszlovákia függetlenségéért való föllépésre

Párizsból jelentik: A kamara szerdai ülésén Bonnet külügyminiszter nyilatkozott. Elmondta, hogy a londoni francia nagykövet tárgyalta Halifax-al a csehszlovákiai eseményekről. Az angol és francia kormányok véleménye tökéletesen megegyezik ebben a kérdésben. Eszerint Csehszlovákia függetlenségének szavatolása nem lép érvénybe, minthogy a prágai és berlini kormányok előzetes megállapodás szerint jártak el. Kijelentette Bonnet, hogy Lengyelország sohasem volt azon a véleményen a cseh kérdést illetően, mint Franciaország. Kivánatosnak mondotta, hogy Lengyelország és a Szovjet között szorosabbá tegyék a kapcsolatokat, majd kijelentette, hogy Franciaországnak fokoznia kell a hadianyagok gyártását, mert csak az erők kiegyensúlyozottsága biztosíthatja a békét.

Mielőtt a középeurópai eseményekre tért volna Bonnet, azt hangoztatta, hogy a francia kormány egyetlen kezdeményezést sem mulaszt el, mely biztosíthatná a béke fenntartását. Nemzetközi béke-értekezlet összehívása viszont a pillanatnyi politikai helyzettel függ, mert mindenáron el kell kerülni, hogy kudarcba fulladjon.

Bonnet után, Perry és Kerilla arról beszéltek, hogy Németország ezután nem fog törődni Kelet-Európával, hanem teljes erejével Nyugat-Európára veti magát és Olaszország segítségével igyekezik fog gyarmati igényeit kielégíteni. Oberkirch képviselő aggodalmát fejezte ki a németek elzászi törekvése miatt.

Párizsból jelentik: A Kamara elnöki hivatalában négy képviselő interpellációt jegyzett be a csehszlovákiai eseményekkel kapcsolatban. Bonnet külügyminiszter péntek este, a Kamara külügyi bizottságában részletes jelentést tesz a helyzetről és ismerteti a francia kormány álláspontját. A francia külügyminiszter szerdán hosszabb megbeszélést folytatott a párizsi lengyel követtel, majd az amerikai nagykövetet fogadta.

Chamberlain is azt mondja, hogy Anglia nem érzi kötelezettnek magát a volt Csehszlovákia fenntartására.

Az ellenzék viharos támadást kezdett

Londonból jelentik: Az alsóház szerda délutáni ülésén Chamberlain hosszú beszédben ismertette a csehszlovákiai eseményeket és az ezzel kapcsolatos angol magatartást. Beszédének lényege az volt, hogy Anglia Inskip október 4-iki beszédével csupán átmeneti kötelezettségeket vállalt Csehszlovákia határainak szavatolására, de miután a végleges szavatolásra kitűzött feltételek nem következtek be, Anglia semmiféle obligációt sem érez. Bármit is állítsanak, — mondotta Chamberlain — az, ami történt, a cseh kormány hozzájárulásával történt. Mi nem tehetünk más, mint kijelentjük, hogy Csehország bekebelezése összeegyez-

tethetetlen a müncheni egyezmény szellemével. Amit Németország tett, az váratlanul érte az angol kormányt. Németország első ízben foglalt el egy olyan területet, melyhez fajilag semmi köze. Ez zavargások alapjául szolgálhat. Kijelentette Chamberlain, hogy a történetek súlyos bizalmi válságot idézhetnek elő Európában, sőt magát is elkedvetlenítették. Végül azonban mégis azt a reményét fejezte ki, hogy sikerülni fog megmenteni a békét.

Az angol kormány mindenkor kedvezett olyan áramlatoknak, melyek az erőszak módszereinek kiküszöbölését célozták. Chamberlain után az ellenzéki szónokok viharosan támadták Németországot és Chamberlaint. Eden, volt külügyminiszter, a kormány azonnali távozását követelte és valamennyi párt bevonásával, nemzeti egység kormányának megalakítását sürgette. Eden aggasztónak mondta a nemzetközi helyzetet és kijelentette, hogy Németor-

Az önálló Szlovákia területe és lakossága

Pozsonyból jelentik: A legutóbbi adatok alapján az önálló Szlovákia területe 45 ezer négyzetkilométer. Lakosságának száma pontosan 3 millió. Nemzetiség szerint a következőképpen oszlik meg a lakosság: 2 millió 200 szlovák, 180 ezer német, 87 ezer zsidó 79 ezer ruszin, 67 ezer magyar, 42 ezer cseh és morva, 27 ezer cigány. Ezek az adatok a legutóbbi népszámlálás adatai. — Amint tudvalevő, ezt a népszámlálást se a németek, se a magyarok nem ismerték el helyesnek. Az egész világon a szlovákok száma 4 millióra tehető. A külföldön élő szlovákok közül legtöbben Észak-Amerikában élnek. A többiek részben Jugoszláviában, részben Magyarországon.

Gayda tábornok a cseh nép vezére.

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” prágai tudósítójának jelentése szerint Gayda tábornok a cseh fasiszták vezetője ezután „A cseh nép vezére” címet fogja viselni.

Izgalmas légkör Párizsban.

Párizsból jelentik: Politikai körökben izgalmas légkör uralkodik a cseh események miatt. A törvényhozótestület tagjai a folyosókon hevesen vitáznak. Különösen nagy a harc a müncheni politika hívei és ellenzői között. Hír szerint a szocialisták és a kommunisták fel akarják támasztani romjaikból a népfrontot. Bonnet külügyminisztert a külügyi bizottság ülésén Kerilla és Bezel képviselők hevesen

Dr Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus
VILAGMODSZERE

Tanujunk könnyen, gyorsan angolul!

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Irta: Dr Szcenzi Miklós

az Aberdeen-ni egyetem (Nagybritánia) Magisztere a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szójegyzék és a feladványok megjelölésével dr Ernst Häckel tanár már ismert és közkedvelt módszere szerint feldolgozva és összeállítva, a kiváló szerző neve és a Häckel módszer világszere biztosítékai az angol nyelvtan újszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!

Igen szép és gondos kiállításban fűzve 215 le

szág valamennyi szomszédjának szabadságát veszélyezteteti és erőszakos térhódításával felborítja az európai egyensúlyt.

Német válasz az angol támadásra

Berlinből jelentik: Szerdán este Berlinben félhivatalos nyilatkozatot adtak ki Chamberlain alsóházi beszédével kapcsolatban. A nyilatkozat szerint Chamberlain, illetve Halifax kijelentései nem felelnek meg a tényeknek, mert nem Németország, hanem Prága szegte meg a müncheni egyezményt. A nyilatkozat ezután meglepéssel állapítja meg, hogy London tudomásul veszi az eseményeket.

Egy második német közlemény a Reuter ama jelentésével foglalkozik, hogy a cseh-szlovák kérdés megoldása csak bevezetője Németország nyugati kezdeményezéseinek. Berlin szerint ez a közlemény nem felel meg a valóságnak és csak angol belpolitikai célokat szolgál. Németország nyilatkozatban biztosította Belgium és Svájc függetlenségét és e mellett ki is tart.

A „Deutsche Diplomatische Korrespondenz” Csehország elfoglalását kommentálva megállapítja, hogy a Hitler és Hacha által aláírt nyilatkozat egy hűszesztenős interregnumnak vet véget. Bohemia ismét a német területbe olvad be, ahol szabadon és termékenyen fejleszthette kultúráját.

támadták. Bonnet felkereste Daladiert, majd visszatérve megnyugtató kijelentéseket tett és azt mondotta, hogy ma sokkal kedvezőbb a helyzet, mint a szeptemberi események idején volt. A külügyi bizottságban javasolták, hogy Franciaország javítsa meg szövetségi kapcsolatát, különösen Lengyelországgal és meg kell erősítenie szövetségi szerződéseit Angliával és Szovjet-Oroszországgal.

Beszüntették a Párizs-Prága-Bucuresti közötti légi utasforgalmat.

Párizsi jelentés szerint az „Aire France” légi forgalmi társaság beszüntette a Párizs-Prága-Bucuresti közötti utasforgalmat. Még nem lehet tudni, hogy az intézkedés végleges-e.

A Pázmány Társaság felolvasó-ülése

Folytatja székfoglaló előadás-sorozatát a Pázmány Társaság

Kolozsvárról jelentik: Hétfőn este zajlott le igen nagy érdeklődés mellett a Pázmány Társaság második felolvasó ülése, a r. katolikus Lyceum könyvtártermében. A nagyszámú előkelő közönség sorában ott láttuk dr. Gyárfás Elemért, Betegh Miklós v. b. t. t., dr. Boga Alajost, Török Bálintot, Máriaffy Lajost és másokat.

A Pázmány Társaság országos nevű pap-költő elnöke, Pakocs Károly emelkedett hangú és tartalmas megnyitó beszédet mondott, mely után Venczel József tartotta meg székfoglaló-értekezését és lebitineselő stílusban beszélt a csiki népszokásokról, népdalról, építészetéről, közösségi szellemről, amelyek mind egy magasabb nyugatról jöttek, de faji sajátosságukkal átítatott keresztényi kultúra hordozói. A székfoglaló nagy tetszést aratott. Hegyi Endre, a legfiatalabb költőnemzedék tehetséges tagja, néhány mély érzéstől átítatott, kifogástalan formában megírt versét olvasta el. A felolvasóülésnek megérdemelt, nagy sikere volt.

Heszke Béla, a Pázmány Társaság titkára egyébként kijelentette tudósítónk előtt, hogy a Társaság székfoglaló előadás-sorozatának a közeljövőben a következő előadói lesznek: dr. Boga Alajos, referens-kanonok, rendes tag, Reischel Artur, régens, tanár, rendes tag, Heszke Béla, tanár, rendes tag, dr. Rózsa József, tanár, rendes tag, Kiss Jenő, író, rendes tag és dr. Eröss Alfréd, spirituális, rendes tag.

A Pázmány Társaság lendületes munkásságát dicséri az is, hogy könyvsorozatát ad ki, melynek keretében most jelent meg Pakocs Károly „A tékozló fiú” című drámája, a Pázmány Társaság kiadásában. — Pakocs Károly új könyve nagy érdeklődésre tarthat számot.

Az egyéni gázvédelem

Milyen a jó gázálarc. Önmentő készülékek és mentőcsomagok

Az egyéni gázvédelmi eszközök csoportjába tartozik a gázálarc, az önmentőkészülék, a gázvédőruha és a gázsebesomag.

A gázálarc a közvetve ható, úgynevezett inhaliációs harcigázok ellen véd, az anatómiai kapuk — szem, száj, orr — elzárásával. Gázálarcban a légzéshez szükséges levegőt a mérgező anyagoktól a szűrőbetét által megtisztítva szívjuk be. Az álarc anyaga gumiszövet, a szemrész páramentesítő lemezzel ellátott szilánkbiztos üveg. A betétes korszerű gázálarc az összes harcigázok ellen megvédi a légutakat és a szemet. A gázálarc száj előtt torkolló szűrőbetétjének egy, legalsó rétege a mérges füstök, ködök megkötésére, a középső rétege a gázpárák és gőzök elnyerésére, végül a legfelső réteg az első két rétegen átszűrődő mérgező anyagok vegyi úton való megkötésére hivatott. Mivel a szűrőbetét 6—8 órai használat után kiemelendő, ennyi ideig tartó használat után ki kell cserélni. A szűrőbetét a szén-dioxid (szén-dioxid) ellen nem véd, ez ellen a mérgező gáz ellen külön CO-szűrőt alkalmaznak.

A polgári lakosság cselekvő részét, akik a gázvesztés idején szolgálatukat végzik és nem lesznek óvóhelyeken, ú. n. kétutas álarccal látják el, amelynél a belélekzés a szűrőbetétben a kilélekzés a kilélező szelepen át történik. A lakosság többi, az óvóhelyeken tartózkodó „védekező” részének oltalmára az ingalégzéses (be- és kilékezés a szűrőbetétben keresztül) olcsóbb kivitelű gázálarc szolgál.

A gázálarc helyes felvételéről úgy győződhetünk meg, hogy az álarc szájrésze nek nyílását befogjuk és a levegőt mélyen beszívjuk. Ha az álarc szövete behorpadva az archoz tapad és levegőt semmilyen nyíláson sem kapunk, az álarc hibátlan és kerete is jól zár.

Önmentő készülékekkel olyan egyéneket (légtartalmi segélyosztágyosok, tűzoltók, rendőrök) szerelnek fel, akik igen nagy töménységű gázfelhőben fogják végezni feladatukat, akiknek részére tehát a gázálarc megfelelő védelmet nem nyújt. Az önmentő a megvédendő személyt függetleníti a külső levegőtől azáltal, hogy a légzéshez szükséges oxigént — korlátolt mennyiségben — magában tartalmazza.

A gázvédő ruha a hólyaghúzó harcigázok ellen ad védelmet, amelyek csepp alakban fejtik ki hatásukat. A gázvédő ruhának könnyűnek, hajlé-

konyának, tartósnak, jól tárolhatónak, gáztalánthatónak és olyan szabásúnak kell lennie, hogy a mozgást ne akadályozza. Feltétel, hogy viselőjét a hólyaghúzó harcigázok ellen 8—10 órán át védelmezze. A bőrfelület légzési nehézségei, nagy súlya stb. miatt egy-két óránál tovább nem viselhető. A polgárságnak csak a cselekvő szervei (gáztalánthatók stb.) fogják hordani.

A vállalatoknak a Betegsegélyező Pénztárnál kell megrendelni a gázálarcokat

Április 30-ig ki kell fizetni a gázálarcok árát

Több ízben foglalkoztunk már a gázálarcok beszerzésének kérdésével. A törvény értelmében minden kereskedelmi és ipari vállalatnak és tár-

saságnak egyéni cégeknek legkésőbb április 30-ig be kell szerezni vagy meg kell rendelni ezeket a gázálarcokat, az egész személyzet részére. A nagyvárosi betegsegélyező most Vasca Teodor igazgató és M. Donocea hivatalfőnök aláírásával újabb felhívást bocsájtott ki, amelyben közli, hogy az összes vállalatok megrendeléseiket a Betegsegélyező Pénztárnál vagy annak fiókjainál jelentik be. Legkésőbb április 30-ig be kell fizetni a megrendelt gázálarcok értékét.

Felhívja a város és a megye érdekeltjeit, hogy táblázatot állítsanak össze és azt a legrövidebb időn belül nyújtsák be a Betegsegélyezőhöz. Egy gázálarc 600 leibe kerül. A vállalatok és a munkaadók kötelesek alkalmazottaiknak a gázálarc vásárlási költségeit előlegezni és ezt az összeget hat havi egyenlő részletben vonják le az alkalmazottak fizetéséből. Az alkalmazottak csak a gázálarcok teljes kifizetése után kerülnek a gázálarcok birtokába. Azok az intézmények és vállalatok, amelyek már a törvényrendelet megjelése előtt beszerzték a gázálarcokat a légügyi és tengerészetügyi minisztériumban kell, hogy ezt a körülményt igazolják. Az állami, városi és községi vállalkozások a jövő évi költségvetésben iránnyozzák elő a szükséges összeget. A törvényrendelet végre nem hajtóit szigorúan megbüntetik.

A nagyvárosi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: RÉZTÁBLA A KAPU ALATT.
CORSO: OLIMPIASZ.

Párizsban kétszázézer gázálarcot osztottak ki az iskolágyermeknek között. Ez a kép a gázálarcok próbájáról készült

Az újénekű madarak

Irtó: Mauks Ernő

Erdőkösorúta völgyben, csobogva tajtékzó hegyipatak parti esájtjaiban ősidők óta dicsérték a Teremtőt legszebb dalaikkal a különböző madarak. A fuvolahangú rigók énekébe belevegyült a nagyobbak csattogása, ha ezek elfáradtak, rákezdte a csíz lágy és érzelmes csicsérgését, folytatták a tengelicék, süvöltő pirókók, kenderikék és pintyek, olykor az erdő alatti mezők felől áthallatszott a fennlebegő pacsrta trillázása, éjjeleken pedig mindezeket felváltotta a fülemile, belezengve legcsodásabb énekébe minden tavaszi örömet, boldogító ezerméret.

Ember, állat gyönyörködött a kedves őszhangban s ahányszor idegen vándort vezetett útja a kies völgyön át: az megállott, hogy élvezze a felséges hangversenyt, amelyet nem akárhogyan volt alkalma hallani.

— Mennyi érzés, mennyi báj és finomság csendül ki ez édes kis énekesek torkából... A Teremtő jókedvében ajándékozta meg az erdőt ennyi dalos madárral — állapította meg nem egy rajongója az erdőnek. És talán igaz is volt. De amikor az erdőt puszítani kezdték és úgy látezott, hogy a völgy is kivetkőzik eredeti mivoltából: akadt egy fiatal madárnemzedék, amelynek kezdett nem tetszeni a rég bevált, gyönyörű melódia s törték a fejüket, hogy vegyítsenek abba valami új, valami szokatlan hangot. Az érzelmességet váltotta fel a követelőzés, a lágyágot az erő, a jóízlelést pótolja az egézéses önzés. Tetszeni fog bizonyára mindenkinek, de ha nem is tetszik, tegyenek róla, ők bizony csak új módon dalolnak!

És kezdték először ócsárolni apáik énekeit, később kinevetni, végül túlharsogni, úgy hogy amazok hanghoz sem jutván, fájdalmas keserűséggel vonultak vissza és hagyták abba legkedvesebb dalaikat, amiket tészkepölcsofókban tanul-

tak és egykor fiókáiknak is énekeltek.

A fiatalok pedig, akik elhitték magukról, hogy ők találták fel az új idők új nótáját, amely hivatva van csodás gyönyörűségekkel elkábítani, odacsalogatni embert és állatot, kiültek a csalitok ágbogaira és behemóti zürzavarral rikácsolták a maguk külön elzengenivalóját.

És arra jártak tovább is a vándorok, de nem állottak meg többé. Sőt egy fiatal rigó úgy látta, mintha egyik a fülét is bedugta volna. Másnap egy másik is úgy tett, meg egy harmadik.

Egy öreg rigó éppen látta ezt a jelenetet s — bár igen megérette, miről van szó, bizonyos jóakarattal szólította meg a fiatalok, amelynek szeméből kiolvasta a kínos csalódást.

— Talán mégis jobb volna, ócsém, ha rigó vagy, rigó módján énekelned. Tudnod kell, hogy minden maor csak a maga nótáját fújja.

Hetykén és nyeglén válaszolt a fiatal madár: — Eh, jobban tudom én, mi a szép... Azoknak a vándoroknak nincs ízlésük... Nem is értik meg az új gyönyörűségeket...

Mihamar azonban egy szelid nyáj is szertevadult a nagy rikácsolástól, egy arra járó vadász-kutyája meg üvöltöni kezdett a fülsértő hangzavar hallatára.

Az öreg rigó újra megkísérelte oktatni a fiatalokat.

— Lásd, ezeknek is megbomlott volna az ízlésük? Mert ezek is elhallgatták azelőtt a mi énekünket, most meg szinte ellenségesen viselkednek... Hát kinek daloltok ti voltaképpen?

Az ifjú madár láthatólag meghökken a kérdésére.

— Kinek? Fura kérdés! Hát — ha másnak nem — magunknak!

— Jó, jó, de ennek igazán nem sok értelme van. Ti azzal indultatok el, hogy magatokhoz hódítottátok új dalokkal az egész ember- és állatvilágot. Az eddigiekénél sokkal nagyobb tömegeket... Hát hiszed-e már, hogy az a nagy tömeg, amely a mi énekünket nemcsak megértette, de gyönyörködött is benne, a tieteket nem veszi be és nem is fogja soha megérteni? És ha a nagy

állattömeg nem érti, amely pedig a ti dédelgetett világotok, — kinek szól hát a meg nem értett nótaszó?

— Nem érted te ezt, öreg. Akár tetszik, akár nem, mi csak ezt fújuk majd továbbra is. Mert új meglátások bíborodnak bennünk és akarásunk csak az újat habzsolja.

— Még akkor is, ha az senkinek sem tetszik?

— Minden áron. Csak azért, mert más, nem olyan, mint a régi...

— Még ha értelem sincs benne?

— Mi értjük, csak ti vagytok buták hozzá. Végre is nem a mi feladatunk az öregek oktatása. Készen adjuk a mi nagy elgondolásainkat mindenkinek...

A legközelebbi napokban újra csak jártak emberek a hegyi ösvényeken. És a fiatal madarak egyre bántóbban rikácsoltak. Volt olyan vándor, amelyik kinevette őket, de olyan is akadt, amelyik puskát fogott rájuk. Csakugyan megállott mindenki, de nem gyönyörűséggel, hanem látható bosszankodással.

Most már a fiatal rigó kereste fel az öreget és ezimte hihetetlenül, csodálkozva firtatta, mi keltheti az emberekben ezt a nagy visszatetézést.

— Mi? Hát a nótátok sok gyönyörűsége. Mert amit ti abban erőnek neveztek, az nem más, mint durvaság; amit újszerűségnek: az zagyvaság; amit természetesenek, az rondaság. Viszont ami még enyhíthetne rajta, az mind hiányzik belőle. Az ízlés nemessége, a kedély, gyengesség, melegség, dallam.

Sértődötten, daccal fordult el ismét az ifjú madár s csak annyit válaszolt:

— Akinek hát nem tetszik, ne hallgassa!

Még egyideig fel-felharsant az ősi völgyben annak a különös madárnemzedéknek a rikácsolása. De egyre ritkult, egyre halkult a visszhangja. És őszök, tavaszok váltakozásával elmúlt az idejük, hogy a későbbi, józan nemzedék, csak mint bizarr emlékről regéljen róluk, akkor, amikor újra teljességében kisarjadt az erdő és tele lett a hegyipatak völgye a régi szép és igazi, természetes madárdallal.

Mi történik Oroszországban?

A múlt évi szeptemberi válság idején és a rákövetkező hetekben a világsajtó nem egyszer hangoztatta, hogy Szovjet-Oroszország passzív magatartása nagyban befolyásolta az események menetét. A francia kormányt hitelt érdemlően tájékoztatták arról, hogy a Szovjet vezetői a belső helyzet miatt nem is gondolhatnak katonai beavatkozásra. Ennek az értesülésnek megvolt a szerepe a müncheni döntést megelőző napokban.

Oroszország passzivitása — írja az *Études* legújabb számában *Izvolszki* Helén, — még azokat is meglepte, akik addig sem vették készpénznek a Sztalin-diktatúra katonai erejéről szállingó híreket, azokat a franciákat pedig, akik a Szovjetet ellensülynak tekintették a német terjeszkedéssel szemben, keserves csalódás érte. Még sem látni tisztán az orosz tartózkodás igazi okait. Közrejátszik ebben az a tény is, hogy Oroszországban a közvélemény legkisebb megnyilatkozását is kegyetlenül elfojtatták.

A sajtó nem tehet mást, mint dicséri Sztalin lángelméjét. Az írók, tudósok, technikusok, az egész elit, amely a nagy perek előtt még rendelkezett bizonyos kezdeményezési szabadsággal, teljes némaságra van kárhoztatva. Az emigráns oroszok Párizsban megjelenő lapja, a *Russie Nouvelle*, amelynek erre vonatkozó tudósítását *Izvolszki* megbízhatónak mondja, azt írja, hogy a terror már elérte az emberi lehetőségek végső határát, mert még az a visszahatás sem kíséri, amely az ösztönszerű félelemben és aggodásban jut kifejezésre. Ha valahol házkutatást tartanak, vagy valakit letartóztatnak, az épület többi lakói még ablakaik függönye mögül nem kíváncsiskodnak, senki nem mozdul, senki nem kérdezősködik. A *Russie Nouvelle* szerint a Szovjet passzivitását a következő okok magyarázzák: 1. Japán előtörése a Távolkeleten; 2. belső politikai és gazdasági nehézségek; 3. a hadsereg vezetésének a „tisztogatások” által előidézett megrázkódtatása.

Emlékeztet, hogy annakidején az európai sajtó kétségbevitte a moszkvai nagy perek ténybeli alapját; csupán Sztalin bosszúját látta bennük. *Izvolszki* és a *Russie Nouvelle* is szembeszáll ezzel a nézettel. Ma már kétség sem férhet ahhoz, hogy Tukacsevszki tábornagy összeesküvést szervezett. Csak az nem igaz, hogy az összeesküvők Németország támogatására számítottak és a Harmadik Birodalomnak ajánlották fel orosz területet. Ellenkezően: az összeesküvésnek éppen a defetizmus leküzdése volt a célja. A parasztság, amely gyűlöli a Sztalin-rendszert, kívánni kezdte a háborút, abban a reményben, hogy egy gyors katonai vereség véget vet a bolsevizmusnak. Világosan látta ezt a titkos rendőrség is azokból a levelekből, amelyeket a katonának besorozott parasztfiúk küldtek szüleiknek. A hadsereg vezetősége így mindinkább hazafias kötelességének kezdte érezni a rendszer olyan megváltoztatását, amely kielégítené a parasztság követeléseit.

A határozott formát öltő terveket *Radek* árulta el Sztalinnak, mert félt a kudarcától s menteni akarta életét. Köztudomású, hogy *Radek* és *Szokolnikov* menekült egyedül a halálbüntetéstől. Abban az időben azonban, amikor az árulás megtörtént, Sztalin még nem érezte magát olyan hatalmasnak, hogy szembeforduljon a katonai párttal. A titkosrendőrség főnöke, *Jagoda* is, összejátszott a tábornokokkal. Csak *Jagoda* letartóztatása után, amikor a megbízható *Jezsov* került a rendőrség élére, fogott hozzá Sztalin a katonai párt kiirtásához.

Egy vezető kommunista, *Vollenberg*, akinek sikerült Angliába szöknie, nemrégiben *The Red Army* („A vörös hadsereg”) címmel megjelent könyvében a fentiekkel megegyezően rajzolja meg a Tukacsevszki-ügy hátterét

A kollektivizálás keresztülkényszerítése s a hadicélokot szolgáló nehéziparnak az elsődrendű szükségletek kárára való túlfeszítése, a szigorú büntetések, másfelől az éhezés mind nagyobb elégedetlenséget szült a munkások és a parasztok között, úgy hogy napról-napra egész századok szöktek meg a zászló alól. A nemzetvédelemért való aggodás vezetett *Vollenberg* szerint is arra a hatalmas összeesküvésre, amelyben a tábornokokon kívül a központi kormány tagjainak kétharmada, Fehér Oroszország és Ukrajna népbiztosainak ötötoda és a turkesztáni kormány kilenctizedrészre vett részt. *Rikov*, *Bukharin*, *Piatakov* és *Szokolnikov* helyeselte az összeesküvést s érintkezést is tartott fenn a katonákkal. *Vollenberg* azt mondja, hogy már küszöbön állt a kirobbanás, amely sikerrel is járt volna, amikor Németország és Japán megkötötte ismeretes szerződését. A katonai párt attól tartva, hogy az átmeneti időt a Berlin-Tokio tengely Oroszország megtámadására használná fel, elhalasztotta a forradalmat. Sztalin így időt nyert ahhoz, hogy ügyesen és szívesen elrendezze a maga hadállásait. A tömeges kivégzések azóta megfosztották Oroszországot legkitűnőbb katonai és gazdasági szakembereitől.

lin így időt nyert ahhoz, hogy ügyesen és szívesen elrendezze a maga hadállásait. A tömeges kivégzések azóta megfosztották Oroszországot legkitűnőbb katonai és gazdasági szakembereitől.

E pillanatban senki sem tudja, hogy meddig ment Sztalin „a tisztogatással.” Bizonyos példák, hogy *Blücher* tábornagnak is nyomavestett. Az hírlík róla, hogy megfojtották. Minthogy pedig mindazok az áruházak és üzletek, amelyek *Blücher* portréját árusították, parancsot kaptak ennek beszüntetésére, aligha maradhat kétség a távolkeleti hadvezér sorsa felől. Sztalin minden pozícióba új embereket emelt.

De mi a szándéka? — veti fel *Izvolszki* a kérdést. Több jel mutat arra, hogy a Sztalin-diktatúra közeledik a nemzeti totalizmushoz. Ma már közelebb áll a Harmadik Birodalomhoz, mint a Lenin által felépíteni kívánt kommunista társadalomhoz. *Mintha erőben volna Oroszország arra, hogy a hitlerizmus ölébe essék.* S ez ma az a probléma, amely Franciaországot és Angliát nyugtalanítja. „Bizonyos, nehéz itélni afelől, hogy milyen irányban haladnak ezeknek az új embereknek politikai törekvései — mondja *Izvolszki*. — Mindaz, amit határozottan állíthatunk, abban foglalható össze, hogy az orosz nép ideológiailag szabadulóban van a kommunizmustól.”

Európa legnagyobbjövedelmű fényképésze, akinek rendelkezéseit — Hitler is respektálja

Nemrégiben ünnepelte a világ a fényképezés feltalálásának százéves fordulóját. Kétségtelen, hogy a fényképezés, amit száz év előtt nagy kétkedéssel fogadtak, ma már a legnépszerűbb foglalkozások közé tartozik s az amatőr fotografusok száma is napról-napra nő.

Igen jövedelmező foglalkozás is a fényképezés annak, aki jól érti ezt a művészetet. Schol sem megy azonban jobban a fényképezésnek, mint a mai Németországban, ahol a fotografálás egyik legfontosabb alkotóeleme a felvilágosító, hangulatszerző propagandisztikus tevékenységnek. Németországban egyenesen a rádióval kell versenyeznie a fényképezésnek. Illetőleg nem annyira verseng, mint inkább párhuzamosan dolgozik vele. Ha a rádió kielégíti a fül minden igényeit, a fényképezés viszont minderről beszámol a szem számára, ami csak a birodalomban történik. Már pedig ott folyton történik valami. Olyankor mindig ott sűrű a fürge emberek egész légiója a Kodakkal.

A német fotografusok tehát nem szenvednek munkahiányban, sőt ellenkezőleg, bőven akad dolguk. Meg is vannak elégedve a helyzetükkel. Azonban még közöttük is egészen kivételesen jó dolga van *Hoffmann* Henriknek, aki azzal dicselkedhetik, hogy ő *Hitler* saját külön fényképésze. Münchenben, Berchtesgadenben, Berlinben, otthonában csak ő fényképezheti a Führert és ezt a kivételes kegyet annak köszönheti, hogy a nemzeti szocializmus hajdani müncheni harcaiban már *Hitler* szűkebb táborához tartozott. Ne gondoljunk

azonban, hogy ez a megtiszteltetés csak afajta *Titel* ohne *Mittel*. *Hitler* arcképe minden német családlakásában ott van, azonkívül leközlök ezeket a képeket milliónyi újságban, képes folyóiratban. Még az albumok és történelmek is rekordkiadásokban jelennek meg. Így bármilyen szerény is *Hoffmann* mester művészi jutaléka, végeredményben mégis tengernyi jövedelemmé dagad.

Hoffmann egyébként valóságos nagyhatalmas a fényképezés között. Ő határozza meg azokat, akik bizonyos alkalmakkor fényképezhetnek. Ha viszont úgy dönt, hogy ennél vagy annál az alkalomnál csak az újságírók és ő jelenhetnek meg, úgy ez véghatározat, mely ellen nincs fellebbezés. Mint fotóművész pedig még *Hitlerrel* szemben is teljes autokrata. Ő mondja meg, milyen pózba álljon és hol helyezkedjék el. Ezen jogához kérelhetetlenül ragaszkodik. Gyakran egyszerűen csak így szól:

— Bocsánatot kérek, de én ezt jobban tudom. A Führer pedig, aki annyira tud engedelmessé válni, ebben az esetben tud engedelmeskedni is. Igaz, hogy *Hoffmann* úgyszólván pszichológiai fölényvel érti a mesterségét. Régebben például előfordult olykor, hogy *Hitler* arcára fényképezés közben túlságosan kiült a szenvedély, vagy túléles volt a póz. *Hoffmann* a neki nem tetsző felvételeket ilyenkor mindig kisselejtette. *Hofmann* tehát izig-végig érti a mesterségét. Sőt többet is lát, mint az egyszerű fotografus szeme. De megvan a haszna is a tudományból. Ő a világ legnagyobb fotografusa.

A nemzeti spanyolok diadalmos előnyomulásával csak egészen kicsi terület maradt a köztársaságiak kezében. Ezen a területen, mint ismeretes, Casado ragadta magához a hatalmat, elűzve *Negrin*t, aki külföldre menekült. Képeink a vörös diktátort és Spanyolország mai térképét mutatják.

Albert István:

Szülői nap a gyergyószentmiklósi iskolákban

Gyergyószentmiklós. Saját tudósítás.

A gyergyószentmiklósi három népes hitvallásos iskolában László Ignác főesperes-plébános vezetésével és felügyeletével minden iskolai év-harmadban szülői napot rendeznek, dr Lengyelné Boross Vilma, Lengyel Margitka, Nagy Piroska, Gereöffy Julia, Schaffné Lengyel Margit tanítónők, Balázs Sándor igazgatótanító, Balint Akos, Balint Barnabás, Kölon-te József, Oláh Béla, Páll István, Schaff Ferenc, Vigovszky József tanítók segítségével és mintegy ötszáz iskolás gyermek közreműködésével és természetesen a szülők részvételével. Egy ilyen szülőinapról helyszíni tudósítás formájában a következő színes riportban számol be csiki munkatársunk.

— Közlöm kedves híveimmel azt is, hogy ma, vasárnap délután 4 órakor a felszegi katolikus iskolában a többi iskolánál is szép eredménnyel meghonosított szülői napot tartunk. Minden érdekelt szülő jöjjön el és győződjék meg gyermeke tanulmányi és vallás-erkölcsi előmeneteléről, tanítóink tevékenységéről és tanácsával s észrevételeivel járuljon hozzá a hitvallásos iskola nép- és vallás-erkölcsi felelősségteljes munkájához.

László Ignác gyergyószentmiklósi főesperes-plébános oltár elől elhangzott felhívása nem maradt eredménytelen. Zsúfolóság megtelt a felszegi iskola, ezúttal többségben felnőttekkel. Meglett, bajszos édesapák, ünneplőbe öltözött székely aszszonyok szoronganak a tanterem keskeny padjaiban. Az iskola növendékei, I—III. osztályosok, a tanítói emelvény körül helyezkedtek el. Csillogószemű, értelmes, tiszta székely fiúcskák, leánykák.

— Dicsérettessék a Jézus Krisztus!
Kórusban köszönnek a gyermekek, az illetudóan felállott szülők a helépfő esperesnek, egyháztanácsosainak és vendégeinek. László Ignác főesperes mellett a katedrán Blénessy Sándor, Kary József, Kádár Károly, Blénessy István székelyruhás, csizmás egyháztanácsosok helyezkednek el a többi katolikus tanító, tanítónő és vendég körül. Csodálatosan mutat rá már maga az a tény is a katolikus egyházban uralkodó testvériességre.

Schaff Ferenc igazgatótanító intésére üde gyermekhangon szólal meg egy szép egyházi ének. Utána László Ignác főesperes nyitja meg a szülői értekezletet.

A szülői nap célja.

— A szülői nap célja, — mondja többek között, — közös munkára összehozni a szülőt, a tanítót, vagyis az otthon és iskolát, a családot, a nemzet legdrágább kincsének: a gyermeknek vallás-erkölcsi, minél eredményesebb nevelésére, tanítására s nem utolsósorban a szülők okulására. A gyermek lelke hálás, fogékony talaj ilyen nemes lélekalkító tevékenységre s ebből a termékeny talajból termelődik ki az Istennek, embernek egyaránt tetsző, mai idők követelte lélektípus. A szülő és iskola feladata közös és szent kötelesség abból a célból, hogy a gyermeki lélek vadhajtsáit lenyesege és helyébe szelid, vallásos érzületet oltogasson. Van-e ennél egyszerűbb lélekkertészeti munka a világon? Bizony nincs.

A főesperes nagyhatású megnyitója után év-harmadi eredménybemutató következett, kis vizsgái jelleggel.

A szöske Búcsi nem vállalja felebarátként a cigányt.

Schaffné Lengyel Margit tanítónő kérdezi a távollévő segédlelkész helyett az elsőosztályosokat a hittanból. Villámgyors, értelmes feleleteket adnak a kicsinyek, érdekes gyergyóvidéki szójárásban. A volt például náluk „vaot.” László főesperes mosolyogva, derűs, megelégedett arccal, hirtelen közbevetésökkel akarja zavarbahozni az egymással versenyezve felelgető fiúkat, lánykakat.

— Na, Nagy Búcsike, mondd meg nekem, minden ember felebarátunk?

— Iger.

— Mág a füstös, szurtos cigány is?

— A' mán osztán nem.

A szöske Böske ilyenképpen nem vállalta felebarátjának a fáraók füstös ivadékát. De nem történt emiatt semmi nagy baj: harsogó kacajra fakadtak tanítók, szülők, hallgatók, sőt többen helyeselték is.

Az összülők paradicsoma körül is parázs vita keletkezett.

— Gergely Laji, mondsza meg nagyhirtelen, milyen is volt Ádám és Éva paradicsoma?

Fogas kérdés. A kis Laji egy verset hallgat. Aztán kivágja:

— Aztat mán nem tudom, met még nem látam.

— Jó, jó Laji, de csak hallottál róla?

— Hallani hallottam, de hogy milyen, nem tudom.

— Itt van-e apád, Laji fiam?

— Nincs, csak édesanyám.

— Hol van?

— Itt vagyok, főesperes úr.

— No, maga megtudná-e mondani jó aszszony, a fia helyett, milyen is volt a paradicsom?

— A' biz'a tavaly elég jó termése „vaot”, csak nemigen pirosohatott bé a korai hóharmat miatt...

Ismét volt dolguk a nevetőizmoknak mindaddig, míg a főesperes megmagyarázta, hogy nem zöldszárú, piros paradicsomból álló lugas volt az összülők tartózkodó helye, hanem csak a jólétnek és bőségnek jelképes elnevezése.

„Édesapám nem volt vasárnap templomban.”

— Ferenc Jóska! Mit kell csinálnia minden jó katolikusnak vasár- és ünnepnap?

— Szentmisét becsületesen hallgatni, — pereg élénken a szó a szaporaszavú székelyfiú nyelvén.

— Jól van fiam. Voltál-e ma misén? Hát édesanyád, édesapád?

— Én voltam, édesanyám is, de édesapám nem.

— Hát ő miért nem?

— Nem tudom.

— Fordulj szembe az „osztályal” és mutasd meg, hol édesapád, ha itt van?

— Itt vagyok, főesperes úr, — áll fel egy szürkefekés fenyőszál székely a kis padból pulykavörösen a szégyentől...

A tapintatos, finomlelkű főesperes látja a nagy férfi zavarát, más irányba tereli a beszélgetést.

— Na, ez is elmegy tudom Istenem most már jövőben rendszeren a templomba, — sugják az aszszonyok egymásnak szelid kárörömmel...

Igy perdülnek kérdések és feleletek gyermeket, szülőt, tanítót közös munkára serkentő szíves készséggel. Büszkeség csillog a szülő szemében, amikor Pista, Laci, Álózi, Panna, Janka „kivágják a rezet.”

Az „emeletes veréb.”

Kitűnő feleleteket adnak az apró gyermekek a román nyelvből is Schaff Ferenc „tanítót” úr kérdéseire. Majd szavalnak az apróságok magyarul mindig vallásos és keresztényszellemű versikéket, ami bátorságra és biztos fellépésre szoktatja őket.

... a vetések növekednek és a réten virágot is találsz...

szavalja édeskés énekelésszerűséggel a korai tavaszt óhajtó költővel egy kerekarcú kis székely nebuló.

Aztán természetrajz következik. Egy első leánykától a golya leírását kérdezik.

— A golya egy hosszúlábú, sárgacsőrű nagy „madár”...

— Nagyobb, mint egy veréb?

— Nagyobb biz'a, édesapám mutatott egyet a réten s azt mondotta, hogy nálunkfelé másképpen a golyát „emeletes veréb”-nek is nevezik.

Ez már aztán igazán hamisítatlan székely válassz volt. Nagy is a sikere a kicsinek. Viharzik a kacagás úgy, hogy a leányka szepgni kezd, azt hiszi valami rosszat mondott.

— Hová vándorolnak a golyák ősszel?

— Azok délre s osztán mikor visszajőnek, mindenik hoz egy-egy „gyermeket”, vaj leánykát a csőrében annak, aki kérte...

A hangulat ilyen ártatlan humor és nagy erkölcsi és vallási, valamint gyakorlati igazságok vitatása között nem csoda, ha nagyon emelkedett.

Ismét szaval egy kis székely csemete, aztán egy kis magyar nyelvtan következik:

— Mondj egy közös főnevet, fiam?

— Kutya.

— Jó. Miért közös főnév: a kutya?

— Azért... azért, mert ebben benne vannak az összes gyergyói nagy és kis kutyák...

Számtan következik. Ebben aztán igazán remekelnek a gyermekek, amit a lelkes Schaff tanító párnak lehet köszönni.

Vizsgálják az édesapa a számtanból.

— A taták, mamák is számoljanak! Jó lesz készülni! — hangzik László főesperes kedélyes felhívása a szülőkhöz.

— András, ha egy ember napi 68 lei napszámmal elszegődik valahová munkára, mennyit kap egy hétre?

— Akkor... akkor 408 leit kap, — írja nagy számokkal a táblára az eredményt a fiú.

— Nem igaz az, Andráska, — ugrik fel az egyik padból egy székely, az András gyerek édesapja bosszúsán, hogy a fia „hibázott.” Nem 408 az eredmény, hanem 476...

— Amán nem igen, éds'apám, mert csak hat nap dolgozott a napszámos, hetedikén, vasárnap nem és így $68 \times 6 = 408$...

— Ejnye a kölyök... — nyel nagyot a lefőzött szikulus székenyke.

Drukko szemlesütések esnek a kis padok nagy hallgatói körében, a hangulat már nem is olyan derült: ni, ni az Andráska lefőzte az apját, — bizony velem is megeshetett volna...

Aztán egyházi énekre nyílnak az ártatlan gyermekszívek és ajkak...

Csengők csilingelő hangján áhitatosan szárnyal az esti ima szépen megzenésített melódiája:

„En Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem...”

A finomhangulatú csöndben meghatva foglalja össze László főesperes a szülői nap tanulságait. Aztán következik a gyermekek öröme: a sósperce. A főesperes jóvoltából minden gyermek egy-egy sóspercet kap. Ötszáz gyermek és kilenc szülői értekezlet tekintélyes összeg volna másnak, de a jólétkü, gyermekszerető főesperesnek nem számít sokat a pénz, ha másoknak, főleg a gyermekeknek, örömet okozhat vele...

A gyermekek vígan távoznak a ropogós sósperccel, de a szülők még az iskolában maradnak. Schoffné Lengyel Margit: „Szülői nevelés hivatása” című tartott igazán lelkes, ügy- és tárgy-szeretettel megírt értekezést. Ennek megállapításait László Ignác főesperes vezetésével szülők, tanítók részletesen megvitatták.

Amikor távozásra került volna sor, igen sok szülő visszaradt. Bizalmas, gyóntatászerű „négy szemközötti”-ek kezdődtek Schaff tanító és a szülők között a gyermekük hibáinak feltárásával, előmenetelük érdekében mindkét részről teendő bizalmas lépésekről...

Majdnem négy órát vett igénybe a szülői nap. De azért senki sem fáradt. Legkevesébb a fiatal László főesperes, aki vasárnap nevében jobban elfoglalt ember volt, mint máskor. Szent hivatásként örömmel végzi a legnagyobb és legsúlyosabb munkát is. Igazán élményszerű benyomásokkal távozzunk... Kint szikráznak a csillagok miriádja! Fülünkbe cseng a gyermekkórus biztató szava:

„En Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem.”

De a Tiéd nyitva Atyám, amíg alszom vigyázz reám...

Heszke Béla:

Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelő katolikus olvasókörözés asztaláról.

Ara: 40 lef.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

MIRON CRISTEA VÉGRENDELETI HAGYOMÁNYA AZ ERDÉLYI ORTODOX LELEKESZÉK JAVÁRA. Bucuresti. Saját tud. Miron Cristea ötmillió leit hagyományozott egy *Miron Cristea-alap* részére, amelyből az Erdélyben létesítendő ortodox parókiákat fogják segélyezni.

Negyedmillió lei visszafizetésére kötelezték Szatmár egyik volt alpolgármesterét. Szatmár. Saját tud. Rendkívül érdekes határozatot hozott egyik legutóbbi ülésén a minisztertanács. Az illetékes hatóságok az állásfoglalásról szóló törvény alapján megállapították, hogy Scurtu Vasile licumi tanár, Szatmár volt alpolgármestere, amikor a városi tisztviselést viselte, a tanári fizetését is felvette és ezzel vétett az állásfoglalásai törvény ellen. A minisztertanács ennek alapján elrendelte, hogy Scurtu Vasile 291.800 leit térítse vissza az államnak. A rendeletet már kikézsítették a szatmári pénzügyigazgatóságnak, amely a tanár fizetését letiltotta. Scurtu Vasile a minisztertanács határozata ellen a legfőbb számvevőszékhez fellebbezett.

A TOLSZTOJ-ÖRÖKÖSÖK MEGNYERTÉK KÉTSZÁZ MILLIÓS PERÜKET. Bucuresti. Saját tud. Ismeretes, hogy a besszarábiai Tolsztoj örökösök kétszáz millió lei kártérítésért beperelték az államot, mert erdőbirtokaikat az agrárreform tiszteletben nem tartásával sajátították ki. A pert megnyerték a hotini törvényszékben és a Táblán is, az állam azonban fellebbezett, de a Semmitőszék most hozott döntésével elutasította, úgy, hogy a *Tolsztoj örökösök* most már jogerősen pernyertesek az állammal szemben.

Kérelem Szent József tisztelőihez. A szatmár-megyei Pusztadarócson Szent József tiszteletére épülő templom érdekében már az ősszel folyamodtunk Szent József buzgó tisztelőihez és akkor jöttevünk adományaikkal lehetővé tették, hogy a kis templom még az ősz folyamán tető alá kerüljön. Most a templom tornyának felépítése és a templom külső-belső befejezése érdekében ismét Szent József nagylelkű tisztelőihez folyamodunk. A kis leány-egyház ereje az eddigi építkezésekkel annyira kimerült, hogy egymagában képtelen megkezdeni a kis templomának befejezésére. Szíves adományokat Parochia Rom. Cat. Lazuri (Jud. Satu-Mare) címre kérünk.

FEKETEHIMLŐ ÉS PESTIS PUSZTIT A KINAI HARCTEREN. Sanghajból jelentik: A kínai harcster két legújabb csapása a feketehimlő, mely Kanton körül tört ki és a pestis, mely a tehani arcvonalon tizedeli mind a kínai, mind a japán csapatokat.

ELFOGTÁK A FOGHÁZBÓL MEGSZÖKÖTT GYLKOST. Bucuresti. Saját tud. A bukoviniai Cămpulungban elfogták az életfogytiglani kényszermunkára ítélt *Vasile Chifal*, aki, mint emlékeztetes, a Pitarmos utcában megölte a volt osztrák sajtóattasé házvezetőjét, majd a fogházból sikerült elmenekülnie.

Szigoru német intézkedések a cigányok ellen. Berlinből jelentik: A német rendőrség különböző intézkedéseket tett a cigányok megrendezabályozására. Így a többi között a cigányok nem kaphatnak személynazonossági igazolványt és fegyverviselési engedélyt. Ugyancsak tilos a cigányoknak az 500.000 léleknél nagyobb városokba költözni. A cigányok a cigánytanácsok csak rendőri engedéllyel meghatározott ideig és bizonyos bér ellenében tartózkodhatnak. A tanya lebontása után mindent újra rendbe kell hozni és csak rendőri vizsgálat után vonulhatnak el. A birodalom határát külföldi állampolgárságu cigányok nem léphetik át.

Temetések. Gheorghe Gerdan 77 éves korában Rontó községben meghalt. Temetése ceutörtökön volt. — Sabina Madara vasuti alkalmazott felesége 33 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése a Sarbilor-utca 14. számú lakásától csütörtökön volt az olasz temetőben. (Caritas.)

Nyolcvan vasutas-család költözik el végleg Szatmárról. Szatmárról jelentik: Április 1-én nyolcvan vasutas család költözik el véglegesen Szatmárról. Valamennyien a nagyvárad-szatmári államvasuti felügyelőség tisztviselői voltak és a felügyelőség feloszlása miatt kell elhagyniok a várost. A CFR ugyans nyolcra apasztotta az eddigi tíz vasuti felügyelőséget a nagyvárad-szatmári felügyelőséget beolvastották a kolozsváriába. Még nem állapították meg, hogy Nagyváradon-e, vagy Szatmáron, de a városok egyikében mindössze egy alfelügyelőség marad, körülbelül tíz tisztviselővel. Szatmár közgazdasági élete erősen meg fogja érezni a nyolcvan család elköltözését.

BORZALMAS ROBBANÁS EGY GENOVAI GYÜMÖLCSRAKTÁRBAN. Milánóból jelentik: Genovában egy élelgyümölcsraktárban súlyos robbanás történt, amelynek négy halálos áldozata volt. Tíz ember megsebesült. A raktár fölött egy helyiségben gázt állítottak elő a citromok színe-nek mesterséges felfrissítésére. A robbanást valószínűleg a nyitott tűzhely okozta.

ORSZÁGSZERTE FOLYIK A NYOMOZÁS A CERNÁUTI KOKAINCSEMPÉSZ BANDA LELEPLEZÉSÉRE. Bucurestiből jelentik: A Cernáutiiban leleplezett kábítószer csempészséssel és terjesztéssel kapcsolatban tovább folvik a nyomozás, nemcsak Cernáutiiban, hanem az ország más városaiiban is, mivel Gh. Neghita bandájának mindenütt voltak megbízottjai. Ezek néhány megtévedt orvos segítségével szereztek be a kábítószerket és az ügyben gyógyszerészek is belekeveredtek. Bebizonyították, hogy *Neghita* és bűntársai a kokain gramját száz leiert szereztek be és azt azután aszpirinnel keverve, fantasztikus áron adták el a kokainszennvedély rabjainak. A banda tagjainak a névsora a hatóságok kezében van, a nyomozást azonban, tekintettel a benne szereplő orvosok és gyógyszerészek nagy számára, diszkretnen kezelik.

Az angol postagalambokat légvédelmi célokra sorozzák be. Londonból jelentik: A belügyminiszterium légvédelmi célokra szándékozik besorozni az angol postagalambokat; háboru idején a léghaderő előretolt állomásai fontos hírvívó szolgálatra használhatnák a galambokat; felderítő szolgálat szempontjából is értékesek, mert a nyakukra erősített apró önműködő fényképezőgépekkel felvételeket készítenek.

Nagyban garázdálkodnak a Pyreneusok medvéi. Párizsból jelentik: A Pyreneusok medvéi ismét rémületben tartják a hegyi falvak lakóit. Az Ossau-völgyben teletelre ostromolt állomásai ellen a medvék csoportosan intéztek támadást s a harmadik órák jühászok közül is többet szétmárcangoltak. A pásztorok elhatározták, hogy nyájakkal a hegység veszélyessé vált lejtőiről a Gironda síkságára felvonulnak téli szállásra. Gabas és Laruns vidékéről szintén barnamedvék garázdálkodásairól érkeznek jelentések. Laruns mellett a medvék egy marhacordát is megtámadtak s néhány borjut elhurcoltak. Az erdőzeti hivatal jelentése szerint az idén a barnamedvék szokatlanul elszaporodtak, az erdőörök a Pyreneusok lejtőin még soha ennyi medvével nem találkozott.

Csatorna az Északi-tenger és a Fekete-tenger között.

Megírtuk, hogy egy nagyszabású csatorna létesítésének tervével foglalkoznak Lengyelország és Románia. A csatorna úgy kereskedelmi, mint hadászati szempontból igen nagyjelentőségű volna s a két tengert Románián és Lengyelországon át több folyó (a Duna-delta, Prut, Dnyeszter, San és a Visztula) felhasználásával, kimélyítésével kötné össze, mint ez a térképen is látható.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Lassan javul az idő, az északi szél enyhül, nappal kellemesebb idő várható, de az éjszakai fagy továbbra is erős marad. Helyenként futó havaseső lehetséges.

Zürichi zárlat. Párizs 11.65 fél, London 20.60, Newyork 439 hétnyelcad, Brüsszel 78, Milánó 23.13, Amszterdam 233.40, Berlin 176.35, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 337.

Életével fizetett a segélynyújtásért egy sofőr. Bucurestiből jelentik: Buzau mellett az ország-uton Rujan Nicodem galati sofőr megállott kocsiával, hogy egyik kartársának segítséget nyújtson, akinek motorja elromlott. Miközben a két sofőr a gép javításával foglalatokodott, egy eszesen közeledő buzeui gépkocsi teljes erővel neki-ment a javítás alatt álló gépkocsinak. Mindkét sofőr súlyosan megsebesült. A két sofőr közül Rujan Nicodem a kórházba szállítás közben meghalt.

HAT ÓRA ALATT, NÉGYMILLIÓ ÖLTÉSEL KÉSZÍTETÉK A VILÁG LEGNAGYOBB ZÁSZLAJÁT. Londonból jelentik: A világ legnagyobb zászlója a norwichi új városházán lengett, mikor VI. György király és Erzsébet királyné ünnepélyesen megnyitották. A 13x9 méter méretű óriás-zászlót hat varró készítette hat óra alatt négymillió öltéssel.

Megölte a mértéktelenül fogyasztott itál. Szatmár. Saját tudósítónktól. Szatmáron most folynak a szokásos tavaszi katonai sorozások. Szerdán reggel Mikola Község ujoncai állottak a sorozó bizottság elé. Régi helytelen szokás szerint a legények itálos fejjel érkeztek meg a városba. Amikor az egyik legényekkel megrakott szekér a megyeháza elé ért, a gyeplőt tartó Tar László hirtelen a szívéhez kapott és holtan esett le a szekérről. Az orvosok megállapították, hogy a mértéktelenül fogyasztott itál ölte meg.

Vasárnap este kezdődik a nagybőjti lelkigyakorlat a nagyvárad-olaszi plébánia templomban. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-olaszi Szentlélek (Barátok) templomban vasárnap, március hó 19-én kezdődik a nagybőjti lelkigyakorlat. A lelkigyakorlat március 26-án, vasárnap reggelig tart. A missziós szentbeszédeket dr Imets Károly szentferencendi atya mondja. A szentbeszédek vasárnap estétől kezdve minden nap este 6 órakor kezdődnek a nők részére és fél 8 órakor a férfiak részére. Március 26-án reggel 8 órakor közös szentáldozással végződik a lelkigyakorlat, a 8 óras szentmisén részesülnek a hívők a pápai áldásban is. Gálffy Sándor a nagyvárad-olaszi római katolikus egyházközség plebánosza szeretettel kéri a híveket, hogy mindnyájan vegyenek részt a lelkigyakorlatban. A munkaadók küldjék el munkásaikat, alkalmazottaikat a lelkigyakorlatra, mert azon csak hűség, pontosság és lelkiismeretességre nevelik őket.

Sorozatos betörések Piskin. Déva. Saját tud. Az elmúlt éjszaka három betörés történt Piski községben. Ismeretlen tettesek behatoltak Pajsaneky Miklós ismer sőtőiparos lakásába, ahonnan 7000 lei készpénzt és 1500 lei értékű aranyeműt vittek magukkal. — Betörők garázdálkodtak Izeák József szabóműhelyében is, ahonnan egy télikabátot, egy tavaszifelöltöt, hat kész férfi öltönyt és öt öltönynek való szövetet, valamint számos kisebb értékű ruházati cikkeket vittek magukkal. A harmadik helyen Predovici Joan vegyeskereskedésében szintén betörési kísérlet történt, itt azonban csak a külső ajtón levő lakatot sikerült lefeszíteniök. A csendőrség a károsultak jelentése után természetesen erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítése érdekében. Az eddigi nyomozás során annyit már sikerült is megállapítani, hogy a hét betörést és a betörési kísérletet azonos személyek követték el.

Ajtó, kulcs nélkül. Párizsból jelentik: Egy francia mérnök Párizsban olyan zárt konstruált, amely nem kulccsal nyitható, hanem kombinációs szerkezettel, mint amilyen a pénzszerkevények nyitására szolgál. Ötvenhatféleken lehet ennek az ötletes kombinációs zárnak számaint és betűit csoportosítani, úgyhogy valóban csak az tudja az ajtót kinyitni, aki a varázsszót ismeri. Ha a kombinációs számot nem ismerő, rossz szándéku kéz érinti a zárt és próbál „tárcsázni”, akkor a ház lakóit a szerkezet-vel összekapcsolt élehangú csengő figyelmezteti a veszélyre.

Újajta villanyvezeték, amely nem okozhat tűzot rövidzárlat esetén. Londonból írják: Leg-alább szakemberek előtt ismeretes dolog, hogy az elektromos főzőlapok készítésénél magnézium-oxidot használnak szigetelőanyag gyanánt. Most egy angol gyár érdekes új alkalmazást adott ennek az anyagnak, nevezetesen túzálló villanyvezeték készítésére használják fel. El sem gondolható, milyen óriási jelentőségű ez a találmány. Rövidzárlat esetén például nem okozhat tüzet az ilyen vezeték.

Érdekes eredményekkel folynak az ásátások a lateráni Szent János bazilika alatt

Rómából jelentik: A legutóbbi római keresztény archeológiai kongresszus alkalmából a kongresszusi résztvevők megtekintették a lateráni Szent János bazilika alatt folyó ásátásokat. A tudósok, valamint a világsajtó jelen volt képviselői ebből az alkalomból megismerhették ezeknek az ásátásoknak óriási jelentőségét. Mindaddig ugyanis a Laterán földalatti boltozatait soha nem vizsgálták meg alaposan. A pápai keresztény archeológiai bizottság irányításával most óriási helyiségeket tettek szabaddá. A kutatások során nagyteretű freskókat találtak egészen 10—12 méter mélyre. Azon kívül márványszobrászati munkát és feliratot, amelyekből az épület korára lehet következtetni.

A négyéves ásátások a következő eredményekhez vezettek:

1. A jelenlegi lateráni bazilika pontosan ugyanazon a helyen áll, mint az eredeti, amelyet

Konstantin császár épített. Az ásátások révén megtudták állapítani a régi bazilika architektónikus kiképzését, díszítését, az oszlopok közötti távolságokat, a boltívek fesztávolságát és több részletes adatot.

2. Konstantin császár viszont a bazilikát hatalmas, szép kaszárnya helyén építette. Ezt a kaszárnyát még Septimus Severus rendezte be a császári gárda számára. A kaszárnya K. u. 197-ben még állott. A bazilika felépítésekor teljesen lebontották.

3. A kaszárnya maga régi római házak fölé épült, amelyeknek maradványait már ismét megtalálták.

Ezekben a közel kétezeréves házakban szintén találtak festményeket, márványszobrászati munkát, sőt megtalálták a csatornázás és tűzhelyek nyomait is.

Sáskarajok Délafrikában elhomályosítják a napot. Fokvárosból jelentik: Délafrikát barna és vörös sáskarajok lepik el, amelyek minden növényzetet letarolnak és kopár pusztasággá változtatják a mezőket. A barna sáskákat a délafrikai síkságon rakott petékből kelti ki a meleg éjszaki eső, a vörös sáskák észak és északnyugat felől jönnek. Egyetlen sáskafelhő, amely nemrég Transvaal fölé ért 35 és fél kilométer hosszúságu és oly sűrű volt, hogy elhomályosította a napot.

A VÁNDORLÓ KENYÉRTORONYBÓL GRÁNÁTOS TESTŐR LETT. Londonból jelentik: Az angol hadsereg legmagasabb újoncát a gránátos testőr-ezredbe sorozták be. Neve R. C. Bateman, 21 éves, magassága 2 méter 2 1/2 centiméter, test-súlya 98 kilogram. A polgári életben péksegéd volt, de megunt, hogy mindenütt „vándorló kenyértorony” csufolták.

A mai kiláradt-test felrisszítésére a legalkalmasabb egy bedörzsölés valódi Diana sóborszesszel.

AZ ELSŐ TELEFONBESZÉLGETÉS A SARKVIDÉKRŐL. Kopenhágából jelentik: Kopenhága és a Sarkvidék között most folyt le az első telefonbeszélgetés Eigil Knuth dán északsarki kutató felhívta az egyik kopenhágai újságíró. A beszélgetést a blaevondi dán rádióállomás közvetítette. A közvetítés kitünően sikerült. Knuth Grönland északi részében a jégbe építette bele a távbeszélő állomást.

Megbíróságolták a házaló zöldségárust atyai szeretetéért. Londonból jelentik: Joseph Pyan neworki közlekedési rendőr elővezette Lorenzo Lopopalo házaló zöldségárust, mert a kocsiába fogott lovacska első lábai nadrágra voltak bujtatva. Lopopalo felháborodva tiltakozott a rendőrbiro előtt minden gyanúsítás ellen, hangoztatva, hogy gyermekeire is nadrágot huz, tehát a lovacska felruházása is csak atyai szeretetének jele lehet. A bíró állatkínzás miatt öt font bírságra ítélte a zöldségárust, miután kiderült, hogy az atyai szeretet jelei súlyos sebeket takartak a lo lábain.

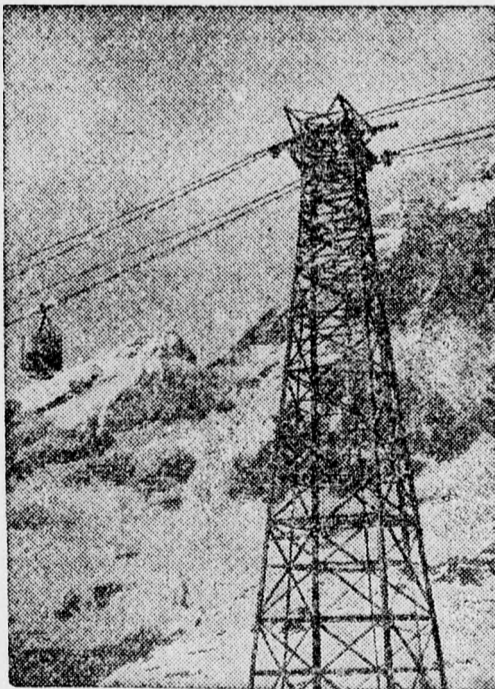
AZ ÚJ „NÁSZUTASOK HIDJA.” Ottavából jelentik: T. B. Mequisten, Ontario állam közlekedési minisztere, kijelentette, hogy nem-sokára megkezdik az új „Nászutasok hidja”-nak építését a Niagara zuhatag fölött. A hid 270 méternyire északra épül a régi világhírű híd-től, amelyet az elmúlt télen sodort el a Niagara hatalmas méretű jégzajlása. A 300 méter hosszú, egyemeletes, egynyílású hid teljesen acélból készül és a hidépítés új világsodája lesz; a költségeket öt-hatmillió dollárra becsülik.

VÉRT EXPORTÁLNAK JAPÁNBÓL A KINAI HARCTÉRRÉ. Tokióból jelentik: Yoichi Azuma dr., a tokiói császári egyetem tanára nagy vérexporthozalmat indított a kínai harcterek ellátására. Azuma dr. olyan konzerválási eljárást talált fel, amelynek segítségével a vért 4—6 hétig frissen és átömlesztésre alkalmas állapotban lehet tartani. Az önkéntes adományozóktól nyert vérmennyiségeket az eljárás szerint konzerválva külön vérszállító hajókon viszik Kínába, hogy a sebesült japán katonák életét megmentő vér-átömlesztő műtétekhez használják.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKNAK 130 MILLIÓNÁL TÖBB LAKOSA VAN. Washingtonból jelentik: A gazdasági minisztérium közli, hogy az Egyesült Államok lakosságának száma először haladja túl a 130 milliót. Most 130,215.000 ember él az Egyesült Államokban.

A légitombázás nehézségei. Londonból jelentik: A. J. Bird ezredes, a közegészségügyi minisztérium által kiadott tanulmányában érdekesen ismerteti a légitombázás nehézségeit. 7500 méternél nagyobb magasságból egyáltalán nem lehet célozni. Az óránként 450 kilométer sebességgel repülő bombavető gépnek 8—12 kilométerrel a célpont elérése előtt kell célozni és legalább három kilométerrel a célpont elérése előtt kell bombáját ledobni. Téves az a felfogás, hogy a bomba függőlegesen esik le, vagy sohasem téveszti el célpontját. Egy 25 kg súlyú gázbomba, ha szétrobban, körülbelül 2400 négyzetméter területet fertőz meg; az így kiszabadult mérgező gáz nedves időben 24, száraz időben 5—6 óra alatt párolog el.

EGY SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP FANTASZTIKUS TELJESÍTMÉNYE AMERIKÁBAN. Newyorkból jelentik: Minneapolis és Boston között oly teljesítményt végzett egy új típusú repülőgép, mely páratlanul áll a repülés eddigi történetében. A gép hétezer méternyi magasságban repült tizenegy utassal és 1950 kilométernyi utat négy és fél óra alatt tett meg, tehát óránként négyszázkilométernél többet.

A világ legmagasabb drótkötelpályáját átadták a forgalomnak.

Nemrégiben avatta fel Umberto olasz trónörökös a világ legmagasabb drótkötelpályáját, mely az olasz-svájc határon épült, a Matterhornstól északra és Breuil-tól a Monte-Rosa fennsíkra át a Theodul-szorosig vezet 3322 méter magasban.

Nagyváradai Katolikus Legényegylet jubileumi ünnepségeinek másora

Vasárnap, Szent József-napkor ünnepli alapításának 40 éves fordulóját a nagyváradai Központi Katolikus Legényegylet. Az ünnepségek részletes másora a következő: Vasárnap, március 19-én délelőtt 9 órakor Fiedler István megyéspüspök ünnepi szentmisét pontifikál a Szent László-tempomban. Szentmise alatt a Kolping „László Ferenc” énekkara a „Missa de Angelis” Gregorian betéteit adja elő. Szent áldozáskor az ifjak és a férfiak közös szentáldozáshoz járulnak. Szentmise után a legényegylet Alexandriai-utcai székházában közös reggeli lesz a tagok számára, majd utána kezdetét veszi a díszteremben a díszünnepély, amelynek a tárgysorozata a következő: 1. Legényegyleti induló. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Mellau István pápai kamarás, az egyesület egyházi elnöke. 3. Ünnepi beszédet mond dr. Lestyán Endre prelátus-kanonok. 4. „Az ifjúság elhelyezkedési problémája” c. előadást tart Pintér István egyházmegyei főmérnök. 5. Záróbeszéd, elmondja Jellinek Géza világi elnök. 6. Pápai himnusz. 7. Király himnusz.

Délután 5 órakor a Katolikus Kör nagytermében ünnepi előadás lesz. Az egyesület jövendő műkedvelői Luis Napoleon Parcair: A bíboros című 4 felvonásos színművét adják elő. Az előadás előtt Zitzmann Ferenc p. irodai igazgató mond ünnepi megnyitót.

Jegyek elővételben kaphatók a Katolikus Kör háznagyánál és a legényegylet székházában.

*** A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei: Örökké?...

Bemutató előadás pénteken este Nagyváradon

Teljesen készen várja a színház kiváló operett együttese a szűfolt ház közönségét Eri Halász Imre, Szécsény Mihály és Carlo de Fries világsikerű zenés vígjáték ujdonságával az Örökké?...-vel, amely ma, pénteken este kerül bemutatásra. Ez az ujdonság diadalmas sikere után hozzánk is eljutott és a színház különleges gondnal, kiváló rendezésben, parádés előadásban és szereposztásban indítja erdélyi utjára ezt a szellemes szövegű, fülbemászó zenéjű ujdonságot. A bemutatkozó előadásra az érdeklődés óriási és egész biztos, hogy akik a bemutatkozó, valamint a további előadásokon részt vesznek, egy hosszú ideig tartó élménnyel távoznak a darab előadásáról. Az Örökké?... Gróf László rendezésében, Stephanidesz József vezényletével, Krémer Mancsi, Sándor Stöfi, Báza Eva, Jenei Fülöp, Tompa, Csóka, Perényi, Csengeri főszereplésével kerül színre pénteken, szombaton és vasárnap este. Az eddig megnyilvánuló óriási érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos lesz mindenkinek jegyekről elővételben gondoskodni.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap három előadás lesz a színházban. Délután 3 órakor olcsó helyárakkal a Szomszagos krokodil kerül színre, délután 6 órakor rendező helyárakkal a Bubus, míg este 9 órakor a nagyszerű Örökké?... ujdonságunk lesz harmadik, egyben a ciklusban utolsó előadása.

— **Hétfői bucsu előadások.** Hétfőn délután 5 órakor a ciklus utolsó délutáni előadása lesz, színrekerül Nem leszek hálátlan operett, Rappert Dódi fölléptével, olcsó helyárakkal, míg este 9 órakor bucsu előadásban a Bubus lesz műsoron.

— **Az óriási érdeklődésre való tekintettel ajánlatos lesz mindenkinek jegyekről elővételben gondoskodni.**

MŰSOR:

Péntek este 9 órakor premier: **Örökké.** Eri Halász Imre, Szécsény Mihály és Carlo de Fries énekes, zenés, világsikerű vígjátéka. Rendező: Gróf László. Vezényel: Schreiber Alajos.

Szombat este 9 órakor: **Örökké.**

Vasárnap délután 3 órakor: **A szomszagos krokodil.** Olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: **Bubus.**

Vasárnap este 9 órakor: **Örökké.**

Hétfőn délután 5 órakor: **Nem leszek hálátlan.** Olcsó helyárakkal.

Hétfőn este 9 órakor bucsuelőadás: **Bubus.**

KÖZGAZDASÁG

Nagyobb ipari exportról tárgyal Magyarország Romániával

A román-magyar árucserforgalmi tárgyalások részletei

Budapestről jelentik: A folyamatban lévő magyar-román árucserforgalmi és fizetési megállapodásra vonatkozó tárgyalások mibenlétéről beavatott helyen a következőképpen informáltak minket:

— A jelenlegi tárgyalások részben a fizetési megállapodás átformálására, részben pedig a csereforgalom tárgyát képező árukontingenseknek a szükséghez mért megváltoztatására vonatkoznak. A magyar törekvések odairányulnak, hogy amennyiben a két esztendővel ezelőtt érvényben volt úgynevezett negóciációs rendszert nem látszik célszerűnek visszaállítani, úgy szabályozzák ismét a leinek a pengőhöz való árucserviszonylatú értékviszonyát, de olyképpen, hogy a magyar exportörök számára okvetlenül megmaradjon a régebbi megállapodások alkalmával mindenkor biztosított mintegy 18 százalékos devizafelár.

— Az árukontingensek újbóli szabályozása tekintetében Románia nem támaszt különösebb igényeket. Tény ugyan, hogy a román kőolajnak Magyarországra való behozatala a sikeres magyar kőolajfeltárások következtében visszaesett s a feltárások további eredményei révén még további ha-

nyatlásra lehet számítani, a román kőolaj elhelyezése teljes mértékben biztosítva van.

Másképpen áll a helyzet a román fa magyarországi importjával, amely a múlt év folyamán szintén átmeneti visszaesést szenvedett. Etekintetben a magyar kormányknak kétségkívül módjában áll a behozatali kontingens felemelése, mert tekintettel Magyarországra ausztriai fabehozatalának nagy kihasználására, faellátásunkban bizonyos hézag mutatkozik, melynek betöltése tekintetében, Romániának az eddiginél kétséghívül nagyobb szerepet tudunk juttatni.

— A tárgyalások folyamán Magyarország a következő árucsoportok kontingensének felemelését kéri: vasfélgyártmányok és készáruk, gépek, villamosági cikkek és berendezések, rádiók és rádióalkatrészek, textilárúk, gyógyszervegyészeti készítmények, gumicikkek és kerámiai cikkek. A most folyó tárgyalások végső konklúziójaként feltétlenül remélhető, hogy a két állam közötti árucserforgalom a legrövidebb időn belül nemcsak a régebbi mederbe tér vissza, hanem azt lényegesen felül fogja múlni.

A hunyadmegyei mezőgazdasági kamara és hivatal jelentése a múlt év második feléről

Déva. Saját tud. A közönség nagy része tájékozatlanságban van a mezőgazdasági kamara és hivatal munkája felől, ezért jónak és célszerűnek látjuk leközelíteni a hunyadmegyei mezőgazdasági kamara és hivatal együttes jelentését az elmúlt év második feléről, rámutat arra, hogy ez a két hivatal mezőgazdasági szempontból milyen fontos, pótolhatatlan munkát végez. Ráébresztheti a közönséget ez arra is, hogy mezőgazdasági érdekeivel mindenkor a legnagyobb bizalommal keresse fel ezt a két intézményt, amely hivatal van a mezőgazdaság felett örködni s annak fejlődését elősegíteni.

A búzaverseny eredményei.

A hivatal tisztviselői meglátogatták a búzaverseny résztvevőit a csépelés alkalmával s akkor analízis végett búzapróbát vettek. A búzaversenyen három nagybirtokos vett részt, három községből, akik azonban jutalmat nem nyertek, mert a minőség nem volt megfelelő. Huszonegy községből 45 középbirtokos vett részt a versenyen 250 hektár föld termésével egy első díjat, 2 másodikat és nyolc harmadik díjat nyert. Kettőszáznegyvenegy kisgazda jelentkezett 175 hozta csak azonban búzáját analízisre 28 községből 345 hektár földdel. Első díjat nyert ezek közül egy, 2 másodikat, 3 harmadikat, 18 dícséretben részesült s 24 a legnagyobb érmet kapta a nem jutalmazottak közül. A díjakat 1938 szeptember 4-én osztották ki, míg Bucarestben az ünnepélyes díjkiosztás szeptember 18-án volt s azon 13-an vettek részt.

A hivatal 210 analízist végzett. A jó gazdák körének megalakítása végett bizottság működött s húsz községet látogattak meg program szerint. Brádon, Hátszegen, Szászvároson és Petroszényben alakították meg az ilyen köröket s 51 lakost kitüntetésre terjesztettek fel. Ebből a miniszter 39 költségét viselte, a többi a kamara.

A szőlőművelés ellenőrzése végett két tisztviselő öt községet látogatott meg. Ellenőrizték a próbaképpen hozott tengeri magvak fejlődését s megállapították, hogy a korai sárga és a korai bankúti tengeri fajták nem megfelelőek megyénk földjének, mivel az első igen kicsi, a második pedig túl nagy kórét nevel. Kiosztottak 760 kilogramm bükköny és 3000 kilogramm takarmányrépa magot. Előbbiből egy hektár átlaga 400 kiló, utóbbiból 23—25.000 kiló hektáronként.

A mezőgazdaság fellendítése.

A mezőgazdaság fellendítése érdekében hozott törvény végrehajtásaképpen meglátogattak

hét községet az aranka elleni védekezés végett. Ebben a tárgyban a prefektúra is külön rendeletben utasította a gazdákat a teendők felől. Hasonlóképpen ellenőrizték a legelőket s több termelési tervet dolgoztak ki. Végeztek tagosítási munkákat is.

Felvilágosító munkát is végzett a két hivatal. Két hivatalonőke 8 konferenciát tartott filmmel s további 67 konferenciát december s ez év január hónapokban. Megvalósították az úgynevezett falusi iskola-rendszert, amelynek keretében az állatorvos gyakorlati és elméleti előadásokat tartott 29 községen.

A Mőcevidék gyümölcsátlagának növelésére a miniszter december hónapban 20.000 alma és 10.000 dió ültetvényesemélt adott, amit a mőcök csak öt év eltelté után kezdenek megfizetni.

Örködtek az agrárreform végrehajtásán és 25.000 kiló vetőmagot osztottak ki, 194.225 lei értékben.

Ebből minden gazda levonhatja a tanulságot, hogy mezőgazdasági, szőlőművelési és textiltermelési munkájában a kamara és a mezőgazdasági hivatal, mindennemű segítséget megad, csak kérni kell, amire szükség van a gazdálkodás során.

Uj hatósági árak Désen. Saját tud. A dési polgármesteri hivatal az alábbi hivatalos élelmiszer árakat állapította meg: Liszt 0, 4, 5, 5 és feles nagyban kilónként: 8,75, 8, 7, 6,75 lei, kicsiben 9,25, 8,50, 7,50, 7,25 lei. Kenyér 8,25, fehérvekné 9, félbarna kenyér 7,25, barna kenyér 6 lei kilónként. Azok a pékek, akik nem sütnek barna kenyéret, kötelesek 6 leies árban jobb minőségű kenyéret kiszolgáltatni a vevő kérésére. Tej literenként: tehéntej 4,50, bivalytej 8,50 lei, házivaj 50—60, teavaj 90—100, juhsajt 32—34, tehénturó 10—12, vegyes turó 28, tejfől 18 lei kilónként. Húsfélék: Marhahús I. o. 20, II. o. 19, szopóborju (2 hónaposig) 27, sertéshús kővér 30, sertéshús sovány 29, zsír 42, hárj 37, zsirnak való szalonna 35, növendék borjúhús 24, juhús 18, bivalyhús 14, füstölt szalonna piacon 52, kereskedőnél 54 lei kilónként. Hal: ponty 40, harcsa 40, apróhal 25 lei kg. Jég kilónként 1 lei, világító petroleum literje 4 lei.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje mindenütt a „Magyar Lapok”-at!

Felemelték a húsárakat Nagykárolyban

Szatmár. Saját tud. A nagykárolyi mészárosok beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez. A beadványban rámutattak arra, hogy a magas piaci árak miatt a vágás nem fizetődik ki. Kérték, változtassák meg a húsárakat és azokat az állományárak arányában emeljék fel. Nádolu Toma ezredes, a piacon helyszíni szemlét tartott és megállapította, hogy a mészárosok kérése indokolt. Ennek értelmében a hús árát kilónként egy leivel felemelte. Az új maximális árak a következők: elsőosztályu marhahús 22 lei, másodosztályu marhahús 21 lei, borjúhús 28, sertéshús 28, hárj 36, zsír szalonna 35, zsír 40, bivalyhús kilója 19 lei kilogrammonként. A polgármester döntésével a mészárosok nincsenek megelégedve és hír szerint az újabb áremelés érdekében lépéseket tesznek.

A budapesti Országos Mezőgazdasági Kiállítás látogatóinak elszállásolása

Budapestről jelentik: A március 22—27-én rendezendő negyvennyolcadik országos mezőgazdasági kiállítás és tenyésztéstudományi látogatóinak elszállásolását a kiállítás rendezőbizottságának felkérésére ez évben is Budapest, Székesfehérváros Idegenforgalmi Hivatala vállalta magára. Az elszállásolás elsősorban a budapesti szállodákban és penziókban történik, ahol mindenki igényének megfelelő árban kaphat szállást és ellátást. Vidéki tanulmányi és gazdasági csoportok elszállásolásáról hasonlóképpen megfelelő gondoskodás történik. Ajánlatos, hogy a kiállítás látogatói szállásigényüket már jó előre bejelentés Budapest Székesfehérváros Idegenforgalmi Hivatalánál (Budapest, V., Deák Ferenc-utca 2., interurbán telefonszám: 18-12-13.), amely ezeket postafordultával elintézi és választ ad.

A Magyar Kivándorlókat és Visezávendorlókat Védő Irodának a keleti pályaudvar melletti otthonában (Budapest, VIII., Fiumei-ut 4.) ugyan csak kaphatnak csoportok és egyesek is éjjeli elszállást. Az irodának az érkezést legalább öt nappal megelőzően kell jelezni.

A kiállítás alkalmából engedélyezett 50 százalékos utazási kedvezményre jogosító igazolványok a szomszédos államokban biztosított utazási kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok a vásár külföldi megbízottainál is beszerezhetőek.

Ápréhirdetésesek

Allást keres
szavanként 1 lei

Keresztény
tisztviselő hosszú irodai gyakorlattal, gyors és gépiró, pénztárkezelésben jártas, román és német nyelvtudással, garanciaképes, állást keres. — Megkeresések „Preciz munkaerő” jellegére Rudolf Mosser, Nagyvárad, Bul. Regele Ferdinand 13. Telefonszám 35-93.

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás
komfortos lakás május 1-re kiadó. Nagyvárad, Regele Ferdinand 49., illetve Str. Parinteale Danila 7. szám.

Keresek
bérbe 2 szobás kertés magánházat, nagyállomás közelében. Cim a kiadóban.

Kiadó
május elsejére kétszobás utcai lakás. Nagyvárad, Str. Take Ionescu 41. szám.

2 szobás
fürdőszobás magánház május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Nicolae Zigre 20. és 22. szám.

Különféle
szavanként 3 lei

Középiskolai
tanulóknak tanítását elvállalja Nagyváradon végzett tanár. „Lelkiismeretes tanítás” jellegére címeket kér a kiadóba.

Cserép-
és palatető munkálatokat jutányos árral készítenek. Burik Sándor, Nagyvárad, Str. Ingusta 1. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó házak
közelfekvő szőlők minden igénynek megfelelőek. Eladó ingatlanokat kérjük közölni. „Horvát” ingatlaniroda. — Nagyvárad, Regele Ferdinand 16. szám.

PUHA ÓLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Eladó
a város minden részében magánházak, bérházak, szőlők, telkek, birtokok. Popovics iroda, Nagyvárad, Vlahuta-utca 6. szám

LEGUJABB

A magyar miniszterelnök beszámoló jelentést tett a képviselőháznak

Bejelentette, hogy önkormányzatot kap Kárpátalja

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök csütörtök délelőtt a képviselőház ülésén nyilatkozatot tett. Nyilatkozatában elmondta, hogy az utóbbi hetek folyamán sorozatos határsértések történtek a kárpátaljai demarkációs vonalon. A határsértések nagyrészt Munkács és Ungvár közelében történtek. Nyugtalanító hírek érkeztek Kárpátaljáról is. A ruszin nép vezetői megkérték a magyar kormányt, hogy népek életének és vagyonának biztosítása végett szállja meg Kárpátalját. A magyar kormány úgy határozott, hogy teljesíti a kérést, elindította a honvédek és hatalmába veszi az egész ruszin földet. A magyar csapatok utasítást kaptak arra, hogy Kárpátalja szomszédainak területét tartsák tisztelgetben és még a látszatát is kerüljék minden határsértésnek.

— Azt a rutén földet — mondotta Teleki, — amely Magyarország életével ezeréves összefüggésben állott, visszacsatoljuk az anyaországhoz, önkormányzatot adva a kárpát-orosz népnek, amelyikhez ősi testvéri kötelékek fűzik a magyar népet.

Ezután bejelentette Teleki Pál gróf, hogy a kormánynak ezt az elhatározását részletesen ismertetni fogja a külügyi bizottság ülésén.

Beszédét így fejezte be:

— Az országház minden tagjának tekintete a dicsőítően bevonuló honvédek és a „Gens Fidelissima” felé fordul.

A képviselőház hatalmas éljenzéssel fogadta Teleki Pál gróf miniszterelnök beszámolóját.

A magyar honvédség csütörtök délelőtti hivatalos jelentése a ruszinszói előhaladásról.

Budapestről jelentik: A magyar honvédség vezérkari főnöke csütörtökön délelőtt fél tíz órakor hivatalos jelentésben közölte, hogy a Kárpátalján előnyomuló magyar hadsereg csütörtökön folytatja tervszerű előnyomulását. A magyar csapatok helyzetéről hivatalos újabb jelentés csütörtökön este 8 órakor lesz kiadva.

Megszűnt a prágai magyar követség.

Budapestről jelentik: A magyar kormány hivatalosan közölte, hogy a prágai magyar királyi követség működése véget ért. A prágai magyar követet visszahívták és bejelentették, hogy a követség főkonzulátussá alakul át.

A kárpátaljai cseh sereg felbomlása.

Ungvárról jelentik: A kárpátaljai cseh hadsereg kötelékében teljes az összeomlás és a fejtelenség. A különböző helyeken állomásozó csapatok között megszakadt az összeköttetés és teljesen hiányzik a központi irányítás is. Jellemző a fejtelenségre, hogy Prhala tábornok egyik rendeletét, amit reggel adott ki és Budapesten már délután tudtak róla, Nevickébe még este 7 óráig sem jutott el és az ottani cseh csapatok tisztjei azt is kétségbevonták, hogy ilyen rendelet létezik. A Nagy-Belezná és Percsény felett állomásozó cseh dandár tisztjeinek körében nagy fejtörést okoz, hogy milyen irányban meneküljenek Ruszinszkból. Egyesek azt javasolják, hogy a dandár tegye le a fegyvert és Magyarországon keresztül térjen haza, míg mások fegyveresen akarnak keresztül vágni Szlovákián és eljutni Csehországba. Jellemző, hogy a cseh tiszték közül nagyon sokan német tisztnek adják ki magukat, így akarnak hazajutni.

Jelentős tárgyalások Budapest, Bucurest, Róma és Varsó között.

Varsóból jelentik: A lengyel külügyminisztériumban a cseh események miatt lázas élénkség

uralkodik. Szerdán délután Beck lengyel külügyminiszter kihallgatáson fogadta a német, az olasz és a román nagykövetet. Másik varsói jelentés szerint politikai körökben úgy tudják, hogy jelentős tárgyalások vannak folyamatban Budapest, Bucurest, Róma és Varsó között.

Volosin küldöttsége Budapesten.

Budapestről jelentik: Volosin kormányának küldöttsége már magyar területen van és valószínűleg a déli órákban érkeznek Budapestre. Csáky külügyminiszter kihallgatáson fogadja őket, átveszi kérésüket, de megismételte Volosin miniszterelnöknek, hogy a magyar csapatok Kárpátaljára való bevonulását, minthogy a hadműveletek már folyamatban vannak, megállítani nem lehet.

Pozsonyból jelentik: Itteni értesülés szerint Volosin kárpátaljai miniszterelnök elhagyta Ruszinszkiót.

Cseh menekülők Máramarosszigeten.

Máramarossziget. Saját tud. Délután 2 órakor érkezett telefonjelentésünk szerint Kárpátaljáról nagy tömegben érkeznek a cseh menekültek Máramarosszigetre. A polgári menekültek száma eddig mintegy kétezerre rug. A város rendőrkapitánya, Mesesán Traian felhívta Sziget lakosságát, hogy lássa szívesen a menekülteket és azok, akik a cseh menekülteknek szállást tudnak adni, ezt jelentsék be. Tudósítónk arról is beszámol, hogy Volosin kárpátaljai miniszterelnök csütörtökön délelőtt 11 órakor Máramarosszigetre érkezett. Társaságában van tükára, valamint Stefani ruszin miniszter. A déli órákban két cseh repülőgép szállott le a Farkasréten. Kárpátaljáról egymásután érkeznek a cseh menekültekkel zsúfolt gépkocsik. Az egyik gépkocsi a városban felborult és utasai közül többen megsebesültek. Újabb jelentés szerint három cseh ezred is Szigetre menekült. A román katonai hatóságok a cseh katonaságot lefegyverezték.

Szatmári tudósítónk jelentése szerint eddig 53 gépkocsi érkezett Kárpátaljáról. Revaj miniszter szerda este óta Szigeten tartózkodik. A kárpátaljai kormány minisztere hosszas telefonbeszélgetést folytatott előbb Berlinnel, majd a román külügyminisztériummal.

Német rend Prágában

— 10:1 a cseh korona és a márka aránya —

Prágából jelentik: A német hatóságok több erőteljes intézkedést léptettek életbe a cseh fővárosban. A város utcáira este 9 óra után senkinek sem szabad kimenni. Hitler kancellár egyébként csütörtökön délelőtt fogadta a német iskolák ifjúságának küldöttségét. A német hatóságok a volt cseh sajtófőnököt letartóztatták. A cseh koronát 10:1 arányban váltják be német márkára. Szerdán megalakult Prága Nemzeti Szocialista városi tanácsa.

Prágából jelentik: Ribbentrop külügyminiszter szerdán este a Hradzsínban kihallgatáson fogadta az olasz követet.

Varsói jelentés beszámol a prágai szovjet-követség meneküléséről. Keddre virradó éjszaka a követség épületnek minden helyiségében égtek a lámpák. Gépkocsik álltak meg a követség előtt és a komintern csehországi fiókjának titkos iratait rakták fel rájuk hatalmas ládákban. A szovjet követség személyzete közvetlenül azelőtt hagyta el Prágát, mielőtt a német csapatok bevonultak.

A német csapatok ellenállás nélkül nyomulnak előre.

Prágából jelentik: A német csapatok ellenállás nélkül folytatják előnyomulásukat. Egyedül Mistek városka laktanyájának katonasága nem akarta megadni magát. Amikor azonban a német katonaság felsorakozott a kaszárnya előtt, a csehek kitűzték a fehérlobogót és átadták fegyvereiket. Az olasz polgármestert a németek védőőrzetbe vették.

Százéves korában meghalt Torkos László

Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt 100 éves korában meghalt Torkos László neves költő. Az elhunyt egyike volt a Petőfi Társaság alapítóinak és a társaság alapítói közül már csak ő volt életben. A Petőfi Társaságban csak pár nappal előbb ünnepelték az öreg költőt és tüntették ki a Petőfi Társaság nagy díjával. Torkos Lászlóval nagy erejű náthaláz végzett. Halála mély részvétet keltett egész Magyarország irodalmi és társadalmi köreiben.

Három német repülőtest: Kaldrack, Bathasar és Auhäusen, január közepén repülőgépen indultak Berlinből Afrikába. 25 ezer kilométeres ut után most érkeztek vissza Berlinbe